

Pensionsmyndighetens Budgetunderlag – del 1

Budgetåren 2023–2025

Sammanfattning samt administrationskostnader

PENSIONS
MYNDIGHETEN

Innehåll

Pensionsmyndighetens Budgetunderlag för åren 2023 – 2025	i
Sammanfattning	i
Utgifter för pensioner	i
Förändring av utgiftsprognos.....	ii
Administrationskostnader.....	iii
Hemställan	5
Utgifter för förvaltningskostnader 2022	5
Utgifter för pensioner samt förvaltningskostnader 2023-2025	5
Krediter och låneram 2023	5
Avgifter.....	5
Sändlista	7
Pensionsmyndigheten	8
Särskilda utmaningar under perioden	8
Ärendehantering	8
Allmän pension inklusive kundmöte och återkrav	8
Bostadstillägg inklusive kundmöte och återkrav	10
Kundnära – Förmånsövergripande kundmöte	13
Informationsuppdraget.....	15
Pensionsmyndighetens utvecklingsverksamhet	17
Livscykelhantering	18
Linjekostnader NextGen	19
Garantitillägg	21
Garantipension - Exporträtt.....	24
Ekonomiska förutsättningar	25
Finansieringsmodell.....	25
Kostnadsutveckling	27
Pensionsmyndigheten, ytterligare resursbehov.....	27
Övriga överväganden	29
Administrationskostnader och investeringsbehov.....	30
Administrationskostnader.....	30
Kostnader för lokaler.....	30
Finansiering av administrationskostnaderna	31
Anslagsbehov	31
Anslagskredit på ramanslag	32
Verksamhetsinvesteringar och låneram (7 kap 1 § budgetlagen)	32
Kredit på räntekonto i Riksgälden (7 kap 4 § budgetlagen)	34
Särskild kredit för fondhandeln (7 kap 6 § budgetlagen)	35
Avgiftsuttag ur AP-fonderna och Premiépensionsfonderna	38

Rapportförfattare: Erik Granseth, Jesper Lorentz, Johan
Söderberg, Stefan Granbom, Hannes Nilsson, Linnea Wikmark
Kreuger, Karl Birkholz

Datum: 2022-02-17

Doc. bet.
Version 1.0
Dnr/Ref. VER 2022-37

Pensionsmyndighetens Budgetunderlag för åren 2023 – 2025

Pensionsmyndigheten överlämnar härmed budgetunderlag avseende perioden 2023 – 2025. Budgetunderlaget består av förslag till finansiering av Pensionsmyndighetens verksamhet, anslag som finansierar olika pensionsförmåner inom Pensionsmyndighetens ansvarsområde samt finansiering av ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten. Budgetunderlaget innefattar även prognoser för 2022 – 2025.

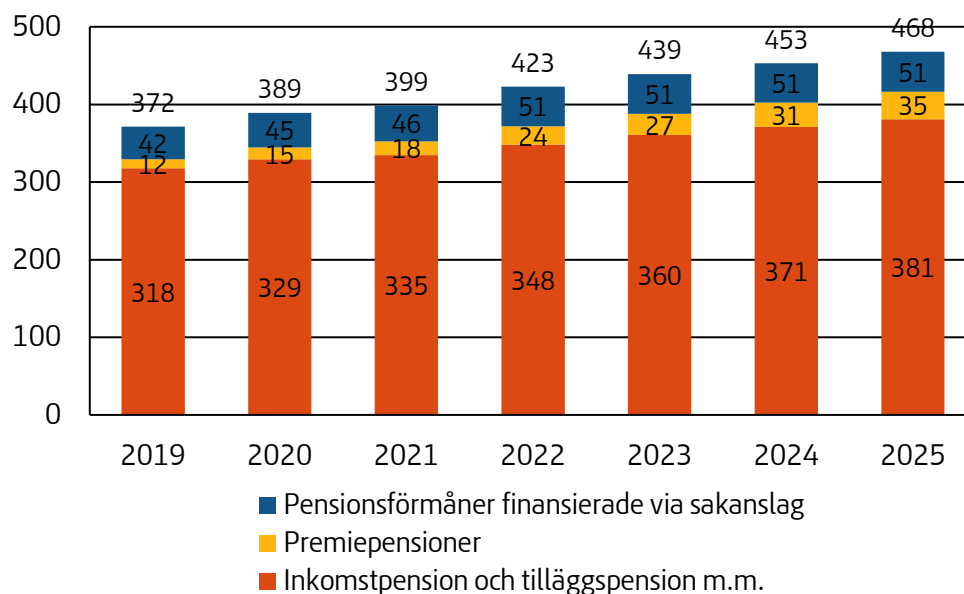
Sammanfattning

Utgifter för pensioner och pensionsrelaterade förmåner med mera som Pensionsmyndigheten svarar för beräknas uppgå till 423 miljarder kronor år 2022. Det motsvarar ca 8 procent av bruttonationalprodukten (BNP). Pensionsmyndighetens förvaltningskostnader beräknas samma år uppgå till 1,726 miljarder kronor, vilket utgör 0,42 procent av utgifterna för pensioner.

Utgifter för pensioner

I diagrammet nedan redovisas utgiftsutvecklingen 2019–2025.

Figur 1 Utgiftsutveckling 2019–2025

De totala utgifterna förväntas öka enligt prognosen, från 372 miljarder kronor år 2019 till 468 miljarder kronor år 2025. Utgifterna ökar som en följd av ålderspensionärerna blir fler och att pensionerna ökar nominellt. Antalet ålderspensionärer beräknas öka från knappt 2,3 miljoner år 2020 till 2,4 miljoner år 2025.

Nedanstående tabell visar prognosen för indexeringen av inkomstpensionen för respektive år. Från de antaganden som gjorts avseende inkomstindex/balansindex beräknas följande förändringar för inkomstpensionerna (och tilläggs pensionerna efter 65 år):

Tabell 1. Förändring av inkomstpensioner, procent

	2022	2023	2024	2025
Oktober-prognos	+2,5	+2,0	+1,3	+1,2
Februari-prognos	+2,5	+2,0	+1,3	+1,0

Inkomstpensionen ökar med 2,5 procent för år 2022 för att därefter ha en minskande ökningstakt. Prognosen för inkomstindex är relativt oförändrad jämfört med den föregående prognosen men med en något svagare utveckling för år 2025. Beräkningen baseras på Konjunkturinstitutets (KI) prognos från december.

Prisbasbeloppet, som bland annat påverkar garantipensionen, ökar med 1,5 procent 2022.

Antalet ålderspensioner beräknas öka under åren 2022–2025 eftersom det är fler som tillkommer än som avlider. Nya ålderspensionärer har inkomstgrundad pension i större utsträckning än äldre pensionärer. Bland yngre ålderspensionärer är det större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig jämfört med äldre pensionärer och därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får garantipension. Under prognosperioden beräknas antalet ålderspensionärer som får garantipension minska medan antalet ålderspensionärer som får bostadstillägg beräknas öka svagt.

Förändring av utgiftsprognos

Bostadstillägget föreslås höjas i augusti 2022 med 200 kronor för ensamstående och 100 kronor för sammanboende. Utgifterna för bostadstillägg för 2022 beräknas av den anledningen öka med 371 miljoner kronor och med drygt 900 miljoner kronor för åren 2023–2025. Utgifterna för äldreförsörjningsstöd beräknas minska med anledning av att bostadstillägget höjs. Utgifterna för äldreförsörjningsstöd har sänkts med 23 miljoner kronor och cirka 60 miljoner kronor för åren 2023–2025.

Utgifterna för inkomstpension och tilläggs pension har sänkts för 2022 till följd av att det var färre pensionärer under 2021 än prognosticerat. Detta medför att utgifterna för inkomstpension och tilläggs pension minskar med 0,4 miljarder. Utgifterna minskar även för 2023–2025 med mellan 0,8 och

1,8 miljarder per år främst till följd av att prognosen antar ett något lägre inflöde av pensionärer.

Prognosändringarna för övriga förmåner kan betraktas som relativt små bortsett från de förändringar som orsakas av ändrade prognoser för inkomstindex och prisbasbeloppet.

Administrationskostnader

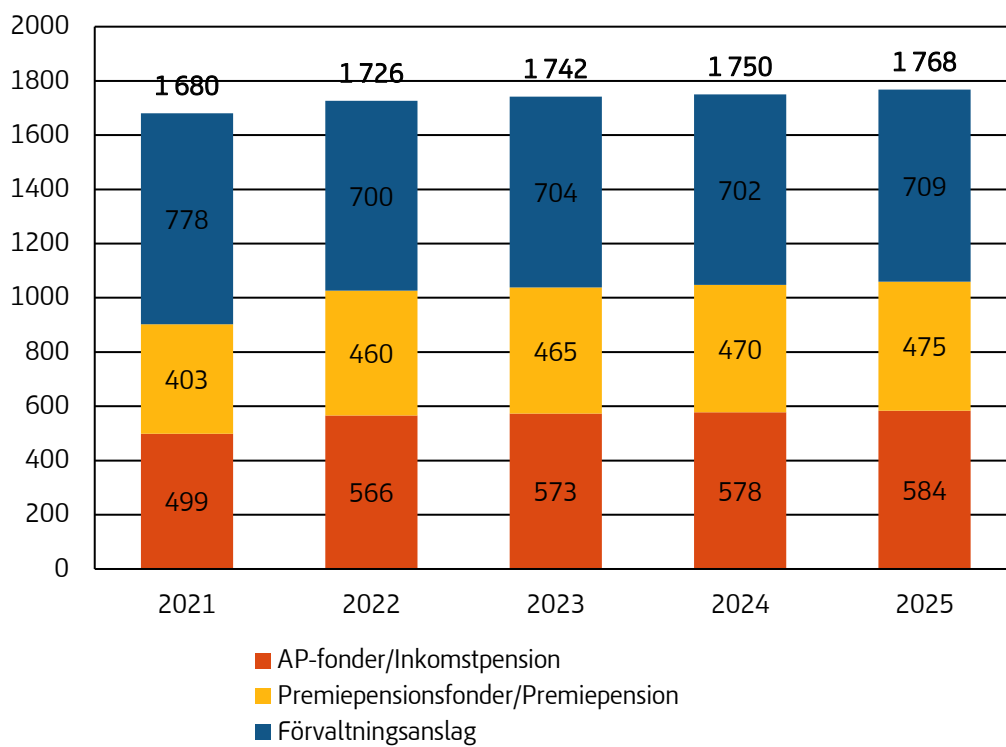
Pensionsmyndigheten har redan idag stora problem med sina åtaganden till följd av höga balanser inom ärendehantering och sänkt anslag från 2022. Den omfattande reformagendan inom pensionsområdet medför också utmaningar för utvecklingsverksamheten och det behov av systemförnyelse som myndigheten kommunicerat med uppdragsgivaren.

Därutöver har Pensionsmyndigheten i uppdrag att säkerställa att ett garantitillägg kan börja betalas ut senast från och med augusti 2022 vilket medför att huvuddelen av arbetet med förberedelser måste ske under första halvåret innevarande år. Eftersom regeringen inte tillfört medel för uppdraget kommer nödvändiga åtgärder inom hela myndigheten tränga undan annan verksamhet med försämrade resultat som följd. Det faktum att garantitillägg helt finansieras med anslag över statsbudgeten styr i sin tur vilken verksamhet som får stå tillbaka till förmån för garantitillägget.

Om garantitillägget i slutändan inte beslutas saknar det nedlagda arbete inom it-utveckling som måste göras under första halvåret nytta. Upptagna investeringslån i Riksgälden måste då återbetalas och kostnadsföras hos Pensionsmyndigheten under 2022. Pensionsmyndigheten saknar finansiering om en sådan kostnad skulle uppstå, uppemot 87 miljoner kronor i aktuella beräkningar. En utökad anslagskredit som kan avarbetas över tid ses i detta sammanhang som en nödvändig delösning för myndighetens finansiering 2022 om denna situation skulle uppstå.

Sammantaget ser Pensionsmyndigheten behov av utökade medel redan från 2022 för att hantera sina uppdrag. Tidpunkt för och omfattning av eventuellt medelstillskott är avgörande för hur verksamheten under 2022 prioriteras. Verksamhetsbehov som inte kan tillgodoses under 2022 kommer att skjutas framåt i tiden. Som ett komplement till anslagsäskandet 2022 ses därför en möjlighet till utökad anslagssparande avseende eventuellt tilläggsanslag som inte hinner förbrukas under 2022 till 2023 som nödvändigt.

Figur 2 Administrationskostnader i löpande priser åren 2021–2025

Hemställan

Pensionsmyndigheten yrkar:

Utgifter för förvaltningskostnader 2022

att Pensionsmyndigheten beviljas tilläggsanslag för år 2022 avseende utgiftsområde 11.2:1, Pensionsmyndigheten med 376 588 000 kronor. Till detta behövs ett utökat anslagssparande till 2023 beroende av från vilken tidpunkt tilläggsanslag erhålls.

Utgifter för pensioner samt förvaltningskostnader 2023-2025

att medel för pensioner och pensionsrelaterade förmåner samt för verksamhetens genomförande år 2023-2025 anvisas i enlighet med sammanställningen på nästkommande sida.

Krediter och låneram 2023

- Räntekontokredit på 430 miljoner kronor
- låneram för investeringar om 800 miljoner kronor samt
- kredit för fondhandeln på 12 000 miljoner kronor.

Avgifter

att efterlevandepensionsavgiften sänks från och med år 2023 till 0,40 procent från den nuvarande nivån på 0,60 procent.

Tabell 2. Beräknat anslagsbehov för finansiering av Pensionsmyndighetens administration samt för pensioner och pensionsrelaterade förmåner år 2023–2025

Beloppen är uttryckta i löpande priser, 1000-tal kronor

		Pensions- myndighetens förslag till anslag 2023	Prognos 2024	Prognos 2025
Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom				
1:1	Garantipension till ålderspension	13 379 600	13 344 300	13 751 900
1:2	Efterlevandepensioner till vuxna	8 762 148	7 934 600	7 425 600
1:3	Bostadstillägg till pensionärer	12 736 531	12 674 800	12 903 300
1:4	Äldreförsörjningsstöd	1 267 442	1 269 300	1 311 600
1:5	Inkomstpensionstillägg	6 216 811	6 175 000	6 189 000
2:1	Pensionsmyndigheten	1 040 996	1 038 666	1 030 393
	Summa	43 403 528	42 436 666	42 611 793
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn				
1:5	Barnpension och efterlevandestöd	1 059 600	1 080 200	1 094 800
1:7	Pensionsrätt för barnår	8 729 200	8 451 100	8 654 100
	Summa	9 788 800	9 531 300	9 748 900
	Totalt	53 192 328	51 967 966	52 360 693

Lokal MBL har genomförts med berörda fackliga organisationer.

Budgetunderlaget har beslutats av Pensionsmyndighetens styrelse efter föredragning av finansiell controller Johan Söderberg. Närvarande från styrelsen har varit ordföranden Ingrid Burman samt ledamöterna Anita Johansson, Eva Vestin, Marcus Karlsson, Tom Madell och Daniel Barr.

Sändlista

- Regeringen (Socialdepartementet)
- Ekonomistyrningsverket
- Finansdepartementet
- Riksdagens utredningstjänst
- Riksrevisionen
- Statskontoret

Pensionsmyndigheten

Särskilda utmaningar under perioden

Pensionsmyndigheten står inför stora utmaningar både vad gäller administrationsuppdraget, informationsgivningen och utvecklingsarbetet. Utifrån de medel som står till vårt förfogande kommer prioriteringar att behöva göras mellan olika områden och verksamheter och vi kommer exempelvis inte uppnå uppsatta produktionsmål. Nedan beskrivs därför de områden där resursförstärkning är nödvändig för att myndigheten ska kunna klara sina uppdrag. Dessa områden är ärendehantering, informationsuppdraget och utvecklingsverksamheten. Dessutom lämnas här en redogörelse för konsekvenserna av myndighetens uppdrag att förbereda för garantitillägget under särskild rubrik.

Sammanfattningsvis ser myndigheten behov av att i Budgetunderlaget:

För 2022

Beskriva kompletterande finansieringsbehov avseende ärendehantering inom *allmän pension, bostadstillägg* och *kundnära* samt förberedelser och införande av Garantitillägget. Även förslaget om ändrad exporträtt för garantipension har beaktats i Budgetunderlaget.

För perioden 2023-2025

Särskilt lyfta fram och beskriva effekter på verksamhet och kostnader kopplade till:

- Ärendehantering
- Informationsuppdraget
- Utvecklingsverksamheten

samt konsekvenser av Garantitillägget.

Ärendehantering

Under 2021 genomfördes en omorganisation där ansvaret för att hantera inkommande telefonsamtal, e-post etc. integrerades med handläggningen av förmånerna. Det nya arbetssättet för att öka förmågan att möta kundens behov vid första kontakten ger bättre förutsättningar att vid första samtalet hjälpa kunderna med deras samlade frågeställningar i syfte att minska onödiga omringningar eller andra framtida kontakter. Effekterna av det nya arbetssättet visar på en ökad kundnytta för de som tar kontakt med myndigheten, minskad onödig efterfrågan på andra tjänster hos myndigheten och ökad kostnadseffektivitet när färre handläggare behöver involveras i varje kunds ärende. Kundmöten i ärenden som inte direkt hör till områdena allmän pension, bostadstillägg och efterlevandepension hanteras inom verksamheten för *Kundnära*.

Allmän pension inklusive kundmöte och återkrav

Hantering av allmän pension har de senaste åren blivit mer resurskrävande till följd av två stora förändringar inom regelverket. Dels EU-domen från 2017 som innebär att garantipensionen ska beräknas som en minimiförmån, dels införandet av inkomstpensionstillägget under 2021. Dessa två förändringar har utöver att fler och mer

komplexa ärenden tillkommit i handläggningen inneburit att ärenden som tidigare haft en lägre prioritet tack vare låg kundpåverkan nu behöver hanteras löpande för att säkerställa att rätt pension utbetalas.

Det ansträngda resursläget på myndigheten medför att hårdare prioritering av nyansökningsärenden görs för att säkerställa att utbetalningar sker i tid. Följden har blivit att ändringar och omräkningar av redan beviljade pensioner inte tas om hand i tid och därmed utbetalas med felaktigt belopp samtidigt som ärenden läggs på kö och stora ärendebalanser byggs upp. Nuvarande ärendebalans är historiskt sett mycket stor och antalet ärenden med lång kötid ökar. Ju längre kötid desto mer tidskrävande blir ärendet att handlägga då man passerar fler omräkningstidpunkter som behöver hanteras manuellt.

De viktigaste faktorerna för beräkningar avseende produktionen är inflöde av ärenden till kö samt i vilken takt ärenden handläggs, produktiviteten. Inflödet påverkas dels direkt av våra kunder, förutom själva volymen av inkommande ärenden utifrån även av om hur kompletta uppgifter kunden lämnar samt hur stor andel av kunderna som har utlandsanknytning. Ärenden där kunden antingen nu eller tidigare under livet bott eller arbetat utomlands står för merparten av det manuella arbetet som utförs i handläggningen av allmän pension. Denna typ av ärenden ökar kontinuerligt och prognoser visar på en kraftig ökning av andelen kunder som har utlandsanknytning mellan åren 2025 och 2030 vilket då ytterligare kan öka behoven av resurser till handläggningen. Inflödet till kö påverkas också till stor del av it-systemen. Ju mer hantering som kan ske utan manuell handläggning desto färre ärenden behöver komma till kö för att hanteras av en handläggare. Produktiviteten kan påverkas både av förändringar i it-systemet och andra förändringar av systemfaktorer, såsom förändrade regler.

Det krävs ytterligare resurser för att vända trenden med ökande ärendebalanser inom allmän pension. Beräkningen av ytterligare resursbehov har gjorts med målet att ärendebalansen vid utgången av 2025 ska understiga ca 20 000 ärenden vilket skapar förutsättningar för en gynnsam handläggningssituation. Nuvarande uppskattade faktorer gällande inflöde av ärenden, telefonsamtal, e-post samt produktivitet har använts. Produktiviteten förväntas dock öka något när ärendebalansen minskar vilket i beräkningen förväntas ske från januari 2025.

Tabell 3 Allmän pension, resursbehov

Allmän pension, resursbehov	2022	2023	2024	2025
Årsarbetskrafter	50	85	55	45
Kostnad (1000-tal kronor)	18 750	63 750	41 250	33 750

Resursbehovet 2022 avser andra halvåret.

Tabell 4 Allmän pension, finansiering

Allmän pension - Handläggning, telefoni och återkrav

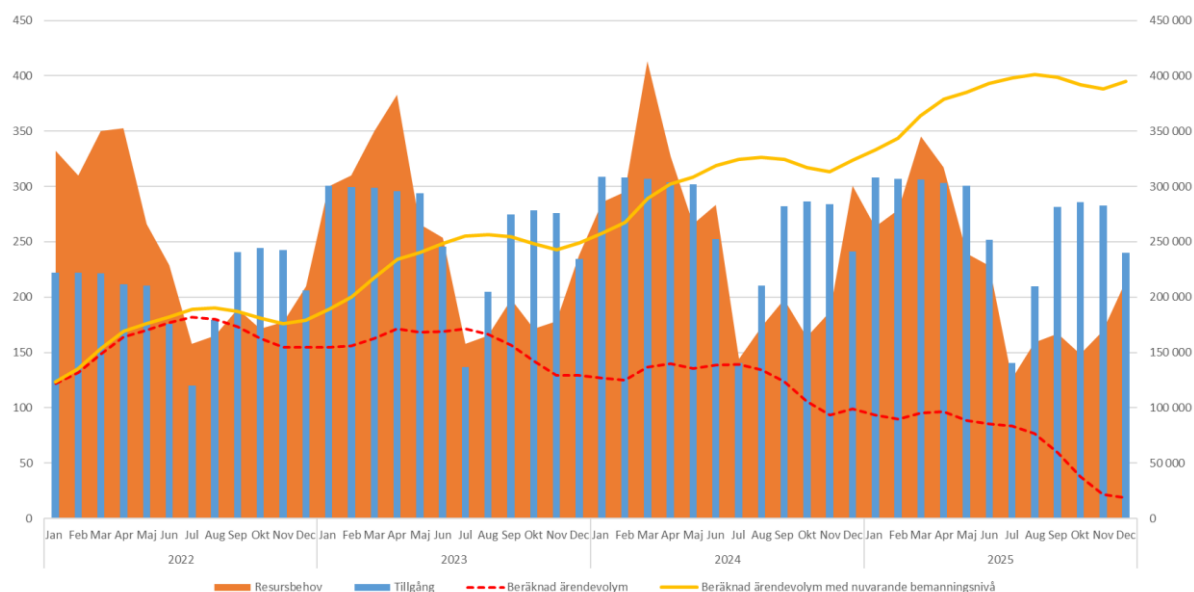
Fördelningsnyckel finansiering	
Förvaltningsanslag	31%
AP-fonder/Inkomstpension	64%
Premiepensionsfonder/Premiepension	5%

Finansieringsbehov, 1000-tal kronor	2022	2023	2024	2025
Förvaltningsanslag	5 813	19 763	12 788	10 463
AP-fonder/Inkomstpension	12 000	40 800	26 400	21 600
Premiepensionsfonder/Premiepension	938	3 188	2 063	1 688
Summa	18 750	63 750	41 250	33 750

De ärendebalanser som hittills har ackumulerats inom allmän pension kommer även med extra medel att ta lång tid att arbeta ner till önskvärd nivå och risken för att ärenden inte omhändertas i tid är hög. Utan extra medelstillskott kommer ärendebalansen inte kunna arbetas ner mer än marginellt och att ett ökat antal återkravsärenden behöver hanteras under kommande år. Dessutom behöver prioritering av ärenden fortsatt göras vilket då innebär att de lägst prioriterade ärendena inte kommer att hanteras inom överskådlig tid.

Diagrammet som följer visar balansutvecklingen med nuvarande budgetnivå samt vid ett medelstillskott motsvarande myndighetens beräknade behov.

Figur 3 Beräknad ärendevolymer med respektive utan resursförstärkning

Bostadstillägg inklusive kundmöte och återkrav

Grundhandläggning

Med tillgängliga resurser inom produktionsområde bostadstillägg under 2021 har den inkommande volymen av ärenden och telefonsamtal i grundhandläggningen kunnat hanteras. Dock har verksamheten endast hanterat en tredjedel av inflödet av återkravsärenden och därför fortsatt bygga ärendebalanser. Inför 2022 har myndighetens medel för hantering av bostadstillägg minskat då tillfällig förstärkning på 14 miljoner samt förväntade effektiviseringar motsvarande 45 miljoner kronor dragits in. Mot bakgrunden att viss effektivisering kunnat göras till följd av det nya systemet för bostadstillägg behövs dock även fortsatt en förstärkning av verksamheten med motsvarande 45 miljoner kronor årligen under perioden 2022 till 2024 jämfört med budget för 2022, vilket skulle innebära att inflödet av nya

kundärenden skulle kunna hanteras. Initialt kommer inte samtliga återkravsärenden kunna hanteras dels på grund av det är tidskrävande att bygga upp ny kompetens samt att inflödet av återkravsärenden även kommer att öka när ärendebalansen av gamla ändringsärenden avarbetas. I tabellen nedan beräknas behov av resursförstärkning avseende grundhandläggningen från halvårsskiftet 2022.

Tabell 5 Bostadstillägg, resursbehov grundhandläggning

Grundhandläggning BT, resursbehov	2022	2023	2024	2025
Årsarbetskrafter	80	80	80	60
Kostnad (1000-tal kronor)	22 500	45 000	45 000	33 750

Resursbehovet 2022 avser andra halvåret.

Tabell 6 Bostadstillägg, finansiering grundhandläggning

Bostadstillägg - Handläggning, telefoni och återkrav

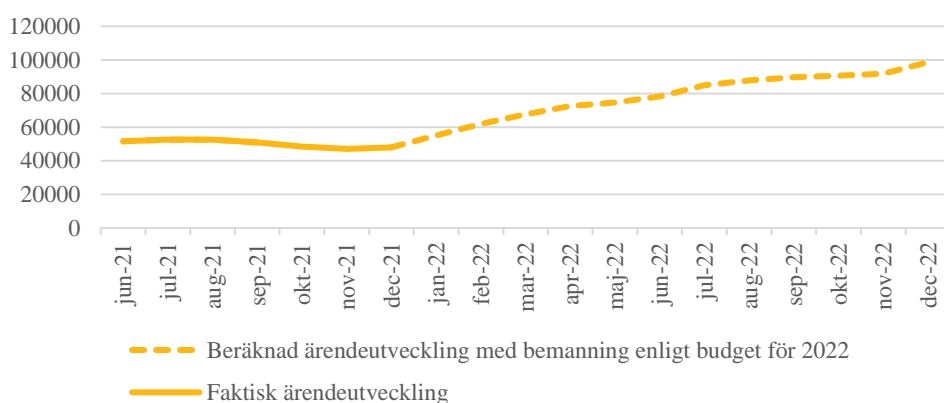
Fördelningsnyckel finansiering

Förvaltningsanslag	100%
AP-fonder/Inkomstpension	0%
Premiepensionsfonder/Premiepension	0%

Finansieringsbehov, 1000-tal kronor	2022	2023	2024	2025
Förvaltningsanslag	22 500	45 000	45 000	33 750
AP-fonder/Inkomstpension	0	0	0	0
Premiepensionsfonder/Premiepension	0	0	0	0
Summa	22 500	45 000	45 000	33 750

Följande figur visar utvecklingen av ärenden inom grundhandläggningen med nuvarande budget för 2022, det vill säga utan resursförstärkning.

Figur 4 Ärendeutveckling med nuvarande budget

Balansavarbetning

Utöver resurstillskott för att hantera grundhandläggningen behöver Pensionsmyndigheten ytterligare medel för att omhänderta den ackumulerade ärendebalans som nu finns inom bostadstillägg (70 000 ärenden) och återkrav avseende bostadstillägg (23 000).

Beräkningarna avser färdigutbildade handläggare och balansens storlek i dagsläget. För ärendebalanser äskar myndigheten ytterligare medel enligt nedan.

Tabell 7 Bostadstillägg, resursbehov balansavarbetning

Balansavarbetning BT, resursbehov	2022	2023	2024	2025
Årsarbetskrafter	80	80	80	50
Kostnad (1000-tal kronor)	30 000	60 000	60 000	37 500

Resursbehovet 2022 avser andra halvåret.

Tabell 8 Bostadstillägg, finansiering balansavarbetning

Bostadstillägg - Balansavarbetning	
Fördelningsnyckel finansiering	
Förvaltningsanslag	100%
AP-fonder/Inkomstpension	0%
Premiepensionsfonder/Premiepension	0%

Finansieringsbehov, 1000-tal kronor	2022	2023	2024	2025
Förvaltningsanslag	30 000	60 000	60 000	37 500
AP-fonder/Inkomstpension	0	0	0	0
Premiepensionsfonder/Premiepension	0	0	0	0
Summa	30 000	60 000	60 000	37 500

Med resursförstärkning för att hantera uppkomna ärendebalanser bedöms följande kunna åstadkommas:

- 2022 - Påbörjad avarbetning av BT-balansen och att påbörja att hantera återkrav i samband med grundhandläggning för att inte bygga ytterligare återkravsbalanser
- 2023 - Avarbetning av resterande ärendebalans samt gradvis upptrappning av beståndsvård samt att helt stoppa ackumuleringen av återkravsbalanser.
- 2024 - Fullskalig beståndsvård och avarbetning av återkravsbalansen
- 2025 - Fortsatt avarbetning av återkravsbalansen.

Bedömningarna avseende återkrav är mycket osäkra eftersom komplexiteten i de balanser som ingår i balansen ökat i och med det nya handläggningssystemet men även på grund av att ärendena successivt blir äldre. Det är inte osannolikt att det även kommer krävas åtgärder för att förenkla hanteringen.

Förutsättningarna för att kunna dra nytta av den effektiviseringspotential som finns i det nya handläggningssystemet och förändrat arbetssätt bedöms realiseras först när ärendebalanserna hanterats fullt ut. Resursbehovet inom förmånen bedöms vara fortsatt högt så länge komplexiteten i de uppgifter som krävs för beräkning är hög och den kundgrupp som förmånen riktar sig till har begränsade förutsättningar att bidra med dessa uppgifter¹.

Kundnära – Förmänsövergripande kundmöte

All telefoni och e-post samt övrig kundservice som inte rör allmän pension, bostadstillägg eller efterlevandepension hanteras av verksamheten för *Kundnära*. Med tillgängliga resurser och det inflöde som inkom till Kundnära under 2021 saknades förutsättningar för att hantera alla inkommande samtal och kundernas ärenden i övriga kanaler inom rimlig tid i stort sett hela året. Inget av myndighetens mål uppnåddes under 2021. Inom Kundnära finns därför behov av att redan under 2022 öka bemanningen med 20 medarbetare från halvårsskiftet för att hantera uppdraget under året. Bedömningen för 2022 grundar sig på ett inflöde och ett uppdrag som uppgår till samma volym och variation som under 2021. Det finns i nuläget ingen anledning att göra bedömningen att inflödet kommer att förändras nästkommande år varför beräkningarna för 2022 även gäller för flera år framåt.

En resursökning på 20 årsarbetskrafter täcker inte fullt ut det höga tillgänglighetsbehovet de första månaderna på året. Utöver egna medarbetare finns därför behov av konsulter under januari till maj till följd av de stora säsongsvariationer som förekommer gällande inflödet av samtal. Konsultbehovet uppgår till 70 personer i januari vilket trappas av månad för månad för att avslutas med 15 personer i maj.

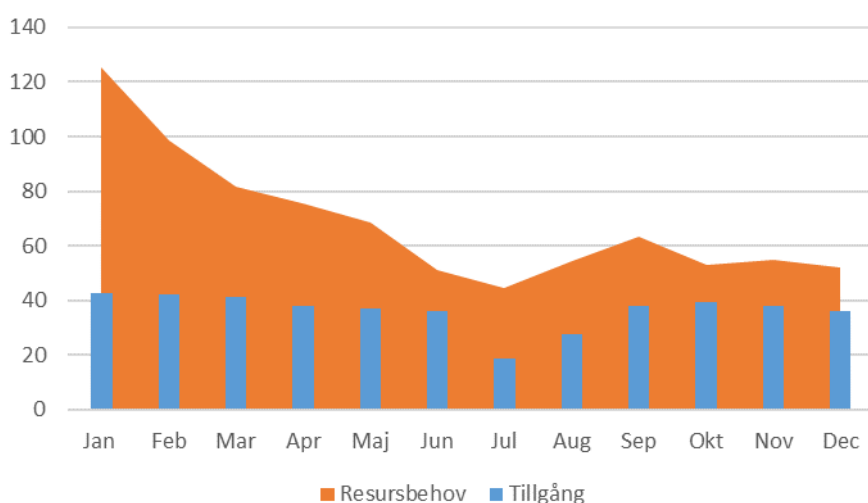
Effekten av en ökning med 20 medarbetare samt konsultförstärkning under årets första 5 månader skulle innebära rimliga förutsättningar att ta hand om kundbehovet på ett bra sätt och möjlighet att kunna ställa om när någon kanalkö växer för att det inte ska bli för långa svarstider.

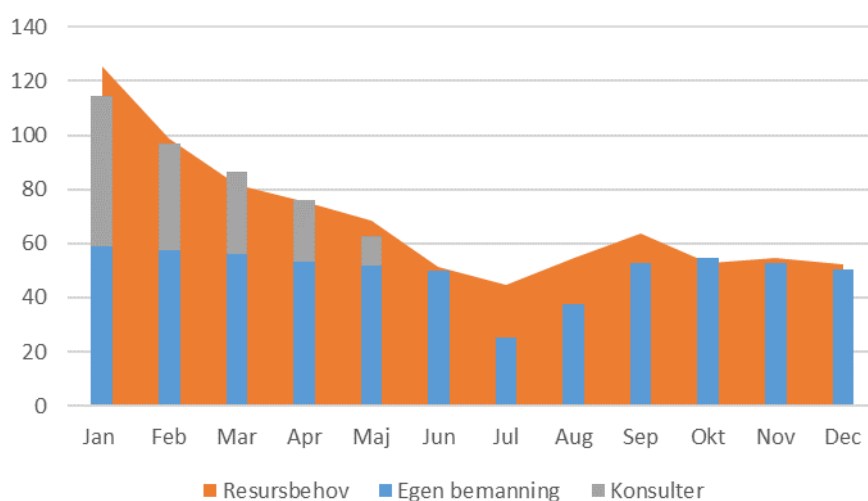
¹ Se även tidigare åiterrapporterat regeringsuppdrag; Åtgärdsplan för handläggning av bostadstillägg, VER 2021-491.

Figur 5 Resursbehov resp. tillgång med nuvarande budget

Figur 6 Resursbehov resp. tillgång med äskade medel

Tabell 9 Kundnära, resursbehov

Kundnära, resursbehov	2022	2023	2024	2025
Årsarbetskrafter	20	20	20	20
Kostnad (1000-tal kronor)	7 500	15 000	15 000	15 000
Konsulter (januari-maj)				
Kostnad (1000-tal kronor)	5 250	12 000	12 000	12 000
Totalt resursbehov (1000-tal kronor)	12 750	27 000	27 000	27 000

Resursbehovet 2022 avser andra halvåret.

Kostnaderna för den verksamhet som bedrivs inom Kundnära fördelar sig mot finansieringskällorna utifrån de ärendetyper som hanteras då allmän pension, bostadstillägg och efterlevandepension exkluderats.

Tabell 10 Kundnära, finansiering

Kundnära				
Fördelningsnyckel finansiering				
Förvaltningsanslag		10%		
AP-fonder/Inkomstpension		80%		
Premiepensionsfonder/Premiepension		10%		
Finansieringsbehov, 1000-tal kronor	2022	2023	2024	2025
Förvaltningsanslag	1 275	2 700	2 700	2 700
AP-fonder/Inkomstpension	10 200	21 600	21 600	21 600
Premiepensionsfonder/Premiepension	1 275	2 700	2 700	2 700
Summa	12 750	27 000	27 000	27 000

Informationsuppdraget

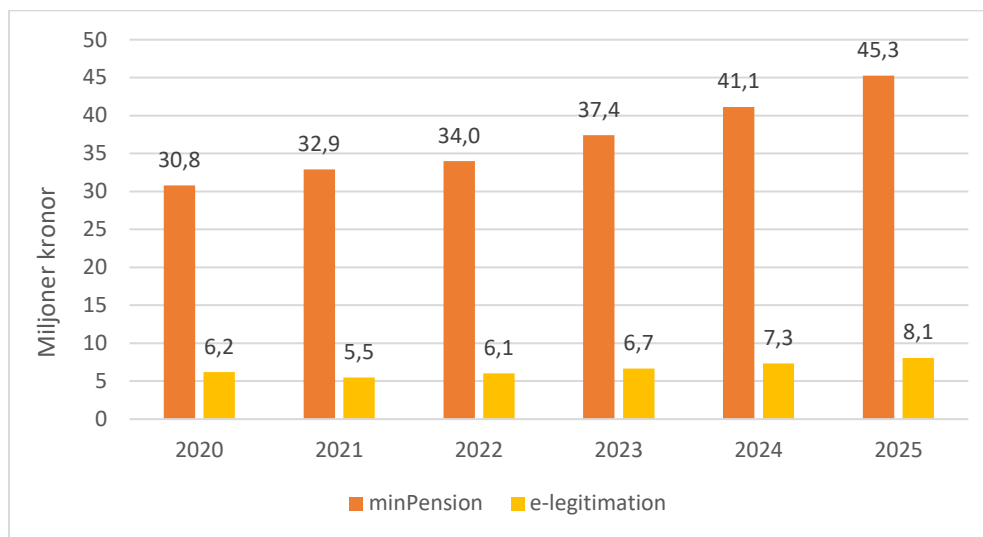
Sedan bildandet har Pensionsmyndigheten aktivt verkat för att informera och ge pensionssparare och pensionärer en samlad bild av hela pensionen samt informera om vilka faktorer som påverkar pensionens storlek, hur stor pensionen kan antas bli och tydliggöra vilka konsekvenser olika val kan få för pensionen. Från och med 2020 har också det konsumentstärkande uppdraget flyttats från regleringsbrevet till att bli en del av myndighetens instruktion. Pensionsmyndigheten bidrar effektivt till ökad medvetenhet och information genom såväl Orange kuvert som deltagandet och finansieringen av minPension.

Pensionsmyndigheten har till uppdrag att hos allmänheten öka medvetenheten om sin pension och förmågan att ta informerade beslut om densamma. Under 2020 analyserades effektuppfyllnaden för uppdraget där det är tydligt att Pensionsmyndigheten har framgångsrikt lyckats att leda allt fler pensionssparare till att se sin pensionsprognos men detta leder inte till pensionsinsikt eller ökad förståelse i den omfattning som önskas. Dessutom så är cirka en tredjedel av alla pensionssparare oroliga för sin framtida pension. Därför togs en ny strategi för Informationsuppdraget fram 2021. I denna definieras ett antal slutsatser, däribland att Pensionsmyndigheten måste bli bättre på att anpassa sitt tilltal för att upplevas som en relevant informationskälla för pensionsinformation, att pensionssparare behöver utökat stöd och situationsanpassad vägledning i samband med prognosen och att det måste vara enkelt att löpande hålla sig uppdaterad kring sin pension.

Då målgruppen för Informationsuppdraget är alla drygt 8 miljoner pensionssparare och pensionärer, så krävs att Pensionsmyndigheten jobbar i breda kanaler och möjliggör enkla och intuitiva digitala tjänster så att den stora merparten kan få bredare insikt kring sin pension. Under 2022 kommer en första version av en digital vägledningstjänst att lanseras som sedan kommer vidareutvecklas löpande för att möjliggöra för pensionssparare att få bättre inblick i sin pension.

Samtidigt fortsätter samarbetet med minPension där de som är pensionssparare kan se sin prognostiserade pension och för de som planerar att ta ut pension finns tjänsten Uttagsplaneraren. Samarbetet med minPension finansieras till hälften av Pensionsmyndigheten och växer i omfattning med cirka tio procent per år. Denna ökade kostnad tar medel från det övriga informationsarbetet.

Figur 7 Kostnader för minPension och e-legitimation

Under de senaste åren har Pensionsmyndigheten också haft ett ökat fokus på förmånsinformation kring bostadstillägg, inkomstpensionstillägg och under 2022 kring det kommande garantitillägget. Även dessa aktiviteter tar resurser från informationsuppdraget. Detta visar sig bland annat då regeringen i BP22 gör bedömningen att målet om att kunskapen om livsinkomstens betydelse ska öka för kvinnor och män endast är delvis uppfyllt.

Sammanfattningsvis så ser den finansiella situationen mycket ansträngd ut för informationsuppdraget. Det finns behov att vidareutveckla uppdraget och där det finns identifierade initiativ som behöver genomföras för att nå de önskade effekterna. Samtidigt så bidrar såväl den växande finansieringen av minPension som omfördelning av befintliga medel från informationsuppdraget till förmånskommunikation till den svåra situationen. Det finns i dagsläget mindre medel till informationsuppdraget än det gjorde innan förstärkningen på 30 miljoner kronor 2018.

För att inte helt utarma informationsuppdraget behöver kommande kostnadsökningar pareras med finansiering motsvarande nedanstående tabell. Tabellen visar på den undanträngningseffekt som de ökade kostnaderna för minPension och e-legitimationer har på möjligheten till övriga insatser inom informationsuppdraget.

Tabell 11 Informationsuppdraget, resursbehov

1000-tal kronor	2023	2024	2025
Kostnad minPension	37 000	41 000	45 000
Kostnad e-legitimation	7 000	7 000	8 000
Summa	44 000	48 000	53 000
Kostnader för minPension och e-legitimation			
2018 utifrån vilken resursbehovet beräknas	28 000	28 000	28 000
Resursbehov/Undanträngningseffekt	16 000	20 000	25 000

Tabell 12 Informationsuppdraget, finansiering

Informationsuppdraget				
Fördelningsnyckel finansiering				
Förvaltningsanslag				10%
AP-fonder/Inkomstpension				60%
Premiepensionsfonder/Premiepension				30%

Finansieringsbehov, 1000-tal kronor	2022	2023	2024	2025
Förvaltningsanslag	0	1 600	2 000	2 500
AP-fonder/Inkomstpension	0	9 600	12 000	15 000
Premiepensionsfonder/Premiepension	0	4 800	6 000	7 500
Summa	0	16 000	20 000	25 000

Pensionsmyndighetens utvecklingsverksamhet

Under våren 2020 fattade regeringen beslut om att Pensionsmyndigheten skulle förbereda införandet av inkomstpensionstillägget med utbetalning från och med september 2021. Detta framtvängde en omfattande omplanering av myndighetens totala utvecklingsverksamhet för att skapa utrymme för införandet av inkomstpensionstillägget. Denna omplanering innebar att hela den utveckling som startats upp inom NextGen för att införa pensionsöverenskommelsen fick sättas på paus och de planer som tagits fram fick läggas åt sidan för att försöka hitta nya och alternativa vägar för att möjliggöra införandet av inkomstpensionstillägget. Tillsammans med Försäkringskassan hittades en alternativ plan som bedömdes som möjlig för att såväl kunna införa inkomstpensionstillägget som klara de första måldatumerna för pensionsöverenskommelsen. Pensionsmyndigheten och Försäkringskassan fattade beslut om att införa ett antal temporära lösningar med vetskapen om att dessa bara skulle vara möjliga att använda under en övergångsperiod till dess att Pensionsmyndigheten utvecklat de nya och framtidssäkra lösningarna som krävdes för myndighetens verksamhet och som var planerade att ske inom ramen för NextGen.

En konsekvens av den pausade tidplanen för NextGen är den kostsamma livscykelhantering av pensionssystemen hos Försäkringskassan som Försäkringskassan aviserat och som Pensionsmyndigheten lyft fram i tidigare Budgetunderlag. De pensionssystem som idag drifas och förvaltas av Försäkringskassan står inför ett behov av en större livscykelhantering vad gäller eftersatt underhåll, underliggande plattformar etc. I den ursprungliga NextGen-planen skulle pensionssystemen ersättas i ett så tidigt skede att dispens kunde erhållas för denna livscykelhantering. När Pensionsmyndigheten nu återstartat analyserna kring NextGen konstateras att den omsvängning som gjordes för att möjliggöra införandet av inkomstpensionstillägget har ändrat vissa grundläggande förutsättningar vad gäller den planerade transformationen av pensionssystemen hos Försäkringskassan. Pensionsmyndigheten måste nu i nära samarbete med Försäkringskassan ta fram helt nya planer för hur den totala transformationen ska kunna genomföras vilket förutsätter att myndigheten kan säkerställa täckning för dessa ökade kostnader under en lång tidsperiod framåt.

Livscykelhantering

I den ursprungliga NextGen-planen beslutades att nya system till följd av pensionsöverenskommelsen skulle byggas av Pensionsmyndigheten och befintliga pensionssystem hos Försäkringskassan skulle därmed kunna avvecklas inom några år. Försäkringskassan har därför inte utfört mer än nödvändigt underhåll för att hålla befintliga pensionssystem fungerande. Stora delar av pensionsöverenskommelsen implementeras nu i befintliga system hos Försäkringskassan då NextGen-planen förskjutits till följd av införandet av inkomstpensionstillägget, med påföljden att livslängden för system hos Försäkringskassan måste ökas. Därmed har det behov av livscykelhantering som Pensionsmyndigheten tagit upp i tidigare utgiftsprognoser och Budgetunderlag blivit ett faktum, och en plan med aktiviteter som är nödvändiga att genomföra för att säkerställa fortsatt förvaltning och drift har tagits fram av Försäkringskassan. Planen sträcker sig över en tioårsperiod med målen att:

- Minska systemens eftersatta underhåll och tekniska skuld
- anpassa systemen till GDPR
- åtgärda säkerhetsbrister
- riskminimera inom förvaltning och drift
- minimera risker vid implementeringen av framtida förändringar, exempelvis lagändringar.

Försäkringskassan kommer att planera in och besluta om åtgärderna för livscykelhanteringen i enlighet med den framtagna planen. De estimat avseende omfattningen av nödvändiga aktiviteter som Försäkringskassan gjort i samband med framtagande av planen ger en långsiktig kostnadsbild för Pensionsmyndigheten, tillika tillkommande finansieringsbehov, i enlighet med tabellen som följer. Vid beräkningarna har antagits att merparten av livscykelhanteringen kan lånefinansieras.

Tabell 13 Livscykelkostnader, resursbehov

Livscykelkostnader, mnkr	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	S:a
Utvecklingsbehov	16	16	56	56	56	19	19	19	19	19	0	0	0	0	0	0	295
Varav lånefinansieras	10	10	33	33	33	11	11	11	11	11	0	0	0	0	0	0	176
Varav kostnadsförs direkt	6	6	23	23	23	8	8	8	8	8	0	0	0	0	0	0	119
Avskrivningar	1	3	7	14	20	24	24	22	18	14	10	8	6	3	1	0	176
Resursbehov/kostnader	7	9	30	37	43	31	32	30	26	21	10	8	6	3	1	0	295

Beräknat resursbehov visar på en totalkostnad på 295 miljoner kronor över en tioårsperiod. Osäkerhetsmarginalen i dessa beräkningar är dock stor och uppgår i vissa delar till 50 procent. Konsekvenserna av uppdraget att vidta förberedande åtgärder för att säkerställa att garantitillägg kan börja betalas ut senast den 31 augusti kommer att påverka livscykelkostnaderna, om än inte de första åren. Det är således högst sannolikt att totalkostnaderna för livscykelhanteringen kommer hamna i den övre delen av osäkerhetsmarginalen.

Kostnadsberäkningarna i tabellen ovan utgår från en avskrivningstid på 5 år för de delar av aktiviteterna som lånefinansieras. Om livscykelåtgärder utförts i ett system, och finansierats med lån i Riksgälden, behöver återstående lån omgående slutamorteras vid tidigare avveckling/utrangering av systemet än fem år. Detta kan medföra förskjutningar i den långsiktiga kostnadsbilden med tidigareläggning av kostnader som följd, dock inom samma totalkostnad.

För perioden som Budgetunderlaget omfattar framgår Pensionsmyndighetens tillkommande finansieringsbehov av tabellen som följer. Finansieringsbehovet utgörs av de utvecklingskostnader som inte lånefinansieras utan kostnadsförs direkt samt avskrivningskostnader.

Tabell 14 Livscykelkostnader, resursbehov

Livscykelkostnader, tkr	2023	2024	2025
Utvecklingsbehov	16 000	16 000	56 000
Varav lånefinansieras	10 000	10 000	33 000
Varav kostnadsförs direkt	6 000	6 000	23 000
Avskrivningar	1 000	3 000	7 000
Resursbehov/kostnader	7000	9000	30000

Livscykelhanteringen är som tidigare beskrivits en konsekvens av att NextGen-planerna förskjutits till följd av införandet av inkomstpensionstillägget. Även om inkomstpensionstillägget i sig finansieras via anslag följer av Pensionsmyndighetens finansieringsmodell att kostnaderna för livscykelhanteringen ska finansieras på motsvarande sätt som de system som hanteringen avser. Då livscykelhanteringen berör samtliga kärnsystem för förmånshantering, vilka i sin tur finansieras via såväl anslag som avgifter, beräknas kostnaderna över tid fördelas på myndighetens tre finansieringskällor med motsvarande proportioner som den fördelningsnyckel som används för förmånsövergripande verksamhet. Enskilda år under livscykelhanteringen kan fördelningen på finansieringskällorna dock avvika beroende på vilket eller vilka kärnsystem som hanteras. Det tillkommande resursbehovet fördelat på finansieringskällorna med den fördelningsnyckel som används för förmånsövergripande verksamhet framgår av följande tabell.

Tabell 15 Livscykelkostnader, finansiering

Livscykelhantering	
Fördelningsnyckel finansiering	
Förvaltningsanslag	38%
AP-fonder/Inkomstpension	52%
Premiepensionsfonder/Premiepension	10%

Finansieringsbehov, 1000-tal kronor	2022	2023	2024	2025
Förvaltningsanslag	0	2 660	3 420	11 400
AP-fonder/Inkomstpension	0	3 640	4 680	15 600
Premiepensionsfonder/Premiepension	0	700	900	3 000
Summa	0	7 000	9 000	30 000

Linjekostnader NextGen

Pensionsmyndigheten har i tidigare utgiftsprognoser och Budgetunderlag presenterat kalkyler över ökade linjekostnader med anledning av pensionsöverenskommelsens genomförande via NextGen. Kalkylerna har även kompletterats med konsekvenser av införandet av inkomstpensionstillägget. De tidigare kalkylerna, utifrån vilka Pensionsmyndigheten även fått medelstilldelning till och med 2022, har visat på en fortsatt ökning av linjekostnaderna under ett antal år, framför allt kopplat till förvaltning och drift av system. Jämfört med 2022-års

medelsnivå har ökningen i tidigare kalkyler avseende år 2023 varit 42 miljoner kronor, 2024 23 miljoner kronor och för 2025 80 miljoner kronor.

I den löpande analysen som görs kopplat till linjekostnader som uppstår i samband med NextGen initiativet konstateras att kostnader för licenser ökar mer än tidigare förutspått. Myndigheten ser också potentiellt ökade kostnader kopplade till drift till följd av en ökad kravbild från pensionssparare och pensionärer vad gäller åtkomsten till Pensionsmyndighetens tjänster via digitala kanaler oberoende av tid och plats, krav som också ökar i och med EU:s digitaliseringsagenda.

I förhållande till tidigare lämnade kalkyler visar nya beräkningar ytterligare kostnadsökningar med 3, 49 respektive 17 miljoner kronor för åren 2023-2025. De nya beräkningarna medför att finansieringsbehovet jämfört med 2022-års medelsnivå ser ut som följer.

Tabell 16 Linjekostnader, resursbehov

Linjekostnader NextGen, tkr	2023	2024	2025
Förvaltningskostnader	37 000	52 000	67 000
Organisatoriska strukturkostnader	8 000	5 000	5 000
Avvecklingskostnader		15 000	25 000
Summa	45 000	72 000	97 000

*Linjekostnader NextGen

- *Förvaltningskostnader* för det nya systemet byggs upp löpande under arbetet med IPT och NextGen. Kostnader för gamla system hos Försäkringskassan kommer att kvarstå under relativt lång tid till följd av omplaneringen av NextGen. Pensionsmyndighetens totala förvaltningskostnader ökar därför till följd av den parallella drift och förvaltning av nya och gamla kärnsystem som kommer att behövas under en övergångsperiod.
- *Avvecklingskostnader* avser nuvarande systemlösning där successiv avveckling kommer att ske allteftersom de gamla systemen ersätts av nya.
- *Organisatoriska strukturkostnader* uppstår i linjen till följd av det omfattande utvecklingsarbetet. I dessa ingår till exempel arbetsplatskostnader, utökning av utredningsresurser, juridisk kompetens samt förändringsledning, dessutom uppstår tröskeeffekter till följd av den stora satsning som nu görs vilket leder till behov av utökad stödverksamhet etc.

Vid fördelning av de ökade linjekostnader mellan finansieringskällorna används i beräkningen nedan den fördelning som gällde vid avskrivningen av de nuvarande kärnsystem (vilka slutbetalades 2015) som NextGen kommer att ersätta. Denna fördelning kommer i praktiken att variera över tid beroende på turordningen inom transformationen.

Tabell 17 Linjekostnader, finansiering

Linjekostnader NextGen	
Fördelningsnyckel finansiering	
Förvaltningsanslag	38%
AP-fonder/Inkomstpension	52%
Premiepensionsfonder/Premiepension	10%

Finansieringsbehov, 1000-tal kronor	2022	2023	2024	2025
Förvaltningsanslag	0	17 100	27 360	36 860
AP-fonder/Inkomstpension	0	23 400	37 440	50 440
Premiepensionsfonder/Premiepension	0	4 500	7 200	9 700
Summa	0	45 000	72 000	97 000

Vad gäller den it-utveckling som behöver göras på dels Pensionsmyndigheten och dels inom Försäkringskassan så är bedömningen även fortsatt att den ryms inom befintlig låneram inom respektive myndighet, dock finns det utmaningar vad gäller tillgång till kompetens och bemanning för utvecklingen då båda myndigheterna parallellt med dessa utmaningar också har ett stort antal reformer som samtidigt ska införas.

Garantitillägg

Pensionsmyndigheten ska enligt regleringsbrevet vidta förberedande åtgärder för att kunna säkerställa att garantitillägget kan börja betalas ut senast från och med den 31 augusti 2022. Myndigheten ska därutöver säkerställa att Försäkringskassan får de underlag som är nödvändiga för att i tid kunna betala ut garantitillägget på uppdrag av Pensionsmyndigheten. Den slutliga utformningen av stödet har ännu inte presenterats och det har inte ännu beslutats av regering och riksdag. Den politiska ambitionen är emellertid att den första utbetalningen ska ske i augusti 2022 varför huvuddelen av arbetet med förberedelser måste ske under första halvåret innevarande år.

Eftersom regeringen inte tillfört några medel för uppdraget kommer nödvändiga åtgärder inom hela myndigheten tränga undan annan verksamhet med försämrade resultat som följd. Att garantitillägg helt finansieras med anslag över statsbudgeten styr i sin tur vilken verksamhet som får stå tillbaka till förmån för garantitillägget.

Följande sammanställning av kostnader för garantitillägg ska ses som en bruttokostnad utifrån förutsättningen att uppdrag, regelverk och finansiering funnits på plats i god tid före garantitilläggets införande. Myndigheten arbetar med uppdraget kring garantitillägget har dock redan startat för att möjlighet ska finnas att hålla tidplan vilket betyder att annan verksamhet redan trycks undan.

Om garantitillägget i slutändan inte beslutas saknar det nedlagda arbete inom IT-utveckling som måste göras under första halvåret nytta. Upptagna investeringslån i Riksgälden måste då återbetalas och kostnadsföras hos Pensionsmyndigheten under 2022. Pensionsmyndigheten saknar finansiering om en sådan kostnad skulle uppstå, 87 miljoner kronor i beräkningarna nedan.

Tabell 18 Garantitillägg – totala kostnader, 1000-tal kronor

Garantitillägg - IT	2022	2023	2024	2025
Utveckling - kostnadsförs	38 000			
Utveckling - avskrivningar (tot. 87 000)		17 000	17 000	17 000
Förvaltning		27 000	20 000	20 000
Summa	38 000	44 000	37 000	37 000

Garantitillägg - Ärendehantering	2022	2023	2024	2025
Förberedelser (40 åa)	30 000			
Förstagångsprövning (3 åa)	18 000			
Övrig påverkan	154 000			
<i>Telefoni (65 åa)</i>	49 000			
<i>BT-ansökningar (131 åa)</i>	98 000			
<i>Omprövningar (9 åa)</i>	7 000			
Löpande efter införande (168 åa)		126 000	126 000	126 000
Summa	202 000	126 000	126 000	126 000

Garantitillägg - Övrigt	2022	2023	2024	2025
Informationsinsatser (inkl. prel. GT)	3 000			
Organisatoriska strukturkostnader	14 000	14 000	14 000	14 000
Summa	17 000	14 000	14 000	14 000

Totalt	257 000	184 000	177 000	177 000
---------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Garantitillägg – IT

För att kunna betala ut garantitillägg måste it-utveckling göras både på Pensionsmyndigheten och i Försäkringskassans system. Omfattningen av dessa insatser beräknas till 125 miljoner kronor och framgår av tabellen nedan. Eftersom stora delar av utvecklingsarbetet lånefinansieras framgår av tabellen ovan hur kostnaderna fördelas över tid mellan kostnader som tas direkt och avskrivningar.

Tabell 19 Garantitillägg – IT-utveckling under 2022, 1000-tal kronor

Garantitillägg - IT-utveckling 2022	
Pensionsmyndigheten	90 000
PM - Kringkostnader linje	25 000
Försäkringskassan	7 000
FK - Indirekt kostnad	3 000
Summa	125 000

Konsekvenser för Pensionsmyndighetens it-verksamhet till följd av införandet av garantitillägget:

- Programmet NextGen som syftar till att etablera nya förmånssystem för myndighetens verksamhet tappar kraftigt i fokus under 2022.
- Pensionsmyndighetens befintliga förmånssystem hos Försäkringskassan måste vidareutvecklas för att möjliggöra införandet av den nya förmånen, detta medför att även Försäkringskassans utveckling inom ramen för NextGen måste prioriteras om och skjutas på framtiden.
- I och med att befintliga system hos Försäkringskassan måste vidareutvecklas och därmed leva längre ställs ytterligare krav på den livscykelhantering som redan införandet av inkomstpensionstillägget har medfört. Införandet av garantitillägg medför att fler av Försäkringskassans aviserade livscykelinsatser behöver planeras för över längre tid.

- I och med att införandet av ytterligare en delförmån i form av garantitillägg påverkar både system hos Försäkringskassan och hos Pensionsmyndigheten så ökar komplexiteten i den pågående transformationen och renodlingen som är påbörjad inom NextGen. Detta medför en ökning av komplexitet i såväl arkitekturen som i den gemensamma transformationsplan som finns mellan myndigheterna.
- Införandet av garantitillägg medför också ytterligare komplexitet vilket driver kostnader för den löpande it-driften och förvaltningen samt medför att ett antal tröskelvärden passeras som kräver uppgradering av vissa licenser inom myndigheten.

Garantitillägg - Ärendehantering

Införandet av ett garantitillägg skulle medföra ytterligare en förmån för Pensionsmyndigheten att hantera. Överlag medför det en ökad komplexitet i myndighetens verksamhet men medför också direkta konsekvenser i vissa delar av verksamheten. Införandet av garantitillägget kommer att vara resurskrävande och med de korta tidsramar som ges som förutsättningar och frånvaron av finansiering kommer det att innebära undanträngning på annan planerad verksamhet. Konsekvenser kommer att uppstå på flera av de områden som regeringen prioriterat i regleringsbrev för Pensionsmyndigheten 2022, bland annat handläggningstider för bostadstillägg, tillgänglighet och svarstider i telefoni, felaktiga utbetalningar och återkrav. Möjligheten att nå dessa mål minskar ytterligare med införandet av garantitillägget.

De utvecklingsinsatser och förberedande arbete som Pensionsmyndigheten behöver vidta inför utbetalningar av garantitillägget kommer även innebära att aktiviteter som planerats inom ramen för den åtgärdsplan gällande bostadstillägg som myndigheten tagit fram och rapporterat till regeringen antingen försenas eller utgår helt under 2022.

Garantitillägget kommer att medföra behov av resurstillskott både för förberedelser och genomförandet för att under de kommande åren ”arbeta ikapp” för att hantera undanträngningseffekterna på annan verksamhet. Då det generellt tar tid och resurser att genomföra rekryteringar och nödvändiga utbildningsinsatser för ny personal skulle ett så tidigt och tydligt besked som möjligt om medelstillskott avsevärt kunna lindra konsekvenserna inom den operativa verksamheten och i förlängningen konsekvenser för pensionärer eller pensionssparare.

Kostnadsberäkningarna för ärendehantering är gjorda utifrån följande antaganden om garantitillägget.

- 9 000 ärenden om in- och utvandring samt 29 000 ärenden avseende utländsk pension måste hanteras innan förstagångsprövningen för att rätt garantitillägg ska kunna betalas ut.
- Förstagångsprövningen av garantitillägget kan ske maskinellt.
- 9000 manuella omräkningar beräknas behöva genomföras i samband med förstagångsprövningen. Övriga omräkningar hanteras helt maskinellt.
- 3 miljoner utskick behöver göras, varav 2 miljoner avser beslut och 1 miljon nya utbetalningsbesked.
- 300 000 ytterligare telefonsamtal och e-postmeddelanden antas komma till myndigheten.
- En höjning av fribeloppet i bostadstillägget har i ett första skede beräknas medföra att uppskattningsvis 100 000 fler pensionärer kommer att ansöka om förmånen. Av dessa

beräknas samtliga ansöka om bostadstillägg 2022. Från och med 2023 beräknas 30 000 ytterligare ansökningar om bostadstillägg inkomma årligen.

- 5 000 kunder bedöms begära omprövning av sitt beslut om garantitillägg eller bostadstillägg efter förstagångsprövningen. Från 2023 bedöms antalet omprövningar öka med ca 1 500 årligen jämfört med nuvarande normalinflöde.
- Besked om tillskott av medel som möjliggör för rekryteringar lämnas i samband med riksdagens beslut om vårändringsbudgeten. Det medför att förberedelsearbete och förstagångsprövning behöver ske med redan befintlig personal.

Garantitillägg – Övrigt myndighet

Precis som vid förra årets införande av inkomstpensionstillägg krävs omfattande och välplanerade informationsinsatser för ett smidigt införande av garantitillägget för att bland annat skapa en rättvisande förväntansbild hos pensionärerna. I arbetet planeras även för en självbetjäningstjänst där förutsättningen att erhålla garantitillägg kan prövas.

Organisatoriska strukturkostnader uppstår utöver i it-verksamheten och ärendehanteringens även i stödverksamheten på övriga avdelningar vid utökad verksamhet, i detta fall en ny pensionsförmån. Myndigheten konstaterar att de senaste årens medelförstärkning behövt gå till handläggning och it-utveckling samtidigt som den stödjande verksamheten förblivit i princip oförändrad. Här uppstår nu till följd av garantitillägget, utöver kostnader för hantering av ytterligare en pensionsförmån inom allt från juridik till redovisning, även tröskeeffekter till följd av de senaste årens stora satsningar inom handläggning och it-utveckling.

Garantipension - Exporträtt

I promemorian *Utbetalning av garantipension inom EES och i Schweiz samt i Förenade kungariket S2021/08121*, lämnas förslag på att förlänga de tillfälliga bestämmelserna om utbetalning av garantipension till personer bosatta inom EES, i Schweiz eller i Förenade kungariket. Den tillfälliga regleringen har förlängts i omgångar, men den nu aktuella förlängningen avser perioden oktober – december 2022. Rättsligt stöd för att betala ut garantipension till personer som är bosatta i annan EES-stat, i Schweiz eller i Förenade kungariket upphör således från och med januari 2023.

Vidare i promemorian anges att då det inte bedöms bli någon förändring av nuvarande reglering av grundskyddet i närtid (se förslaget om grundpension i garantipensionsutredningen) finns det ingen anledning att låta nuvarande tillfälliga bestämmelser om export av garantipension kvarstå. Avsikten har hela tiden varit att det ska vara just tillfälliga bestämmelser i avvaktan på en översyn av grundskyddet samt att enskilda ska ges en viss tid att ställa om för det fall indragning ska ske. Mot bakgrund av de annorlunda formuleringarna i promemorian jämfört med tidigare förslag görs bedömningen att Pensionsmyndigheten nu behöver vara beredd att dra in garantipension för personer bosatta inom EES, i Schweiz eller i Förenade kungariket, sammanlagt ca 100 000 personer.

Pensionsmyndigheten behöver påbörja åtgärder i och med detta förslag. Det gäller aktiviteter inom handläggningen, systemutveckling och information där beräknade kostnader uppgår till omkring 60 miljoner kronor. Ytterligare information framgår av myndighetens remissvar på promemorian, PID282140 VER 2021-516.

Tabell 20 Garantipension – Ändrad exporträtt, finansiering

Garantipension - Ändrad exporträtt				
Fördelningsnyckel finansiering				
Förvaltningsanslag	100%			
AP-fonder/Inkomstpension	0%			
Premiepensionsfonder/Premiepension	0%			
Finansieringsbehov, 1000-tal kronor	2022	2023	2024	2025
Förvaltningsanslag	60 000	0	0	0
AP-fonder/Inkomstpension	0	0	0	0
Premiepensionsfonder/Premiepension	0	0	0	0
Summa	60 000	0	0	0

Ekonomiska förutsättningar

Vår finansieringsmodell och den ekonomiska utvecklingen avseende administrationen har beskrivits i flera Budgetunderlag. Dels hur modellen i sig kan medföra vissa begränsningar i planeringen och styrningen av verksamheten, men även hur den obalans mellan finansieringskällorna som kan uppstå vid hastiga verksamhetsomsvängningar kan vara svår att hantera. Myndigheten noterar att Statskontoret i sitt uppdrag avseende Pensionsmyndighetens inre effektivitet ska analysera finansieringsmodellen och bedöma hur den påverkar myndighetens förutsättningar att bedriva sin verksamhet effektivt.

Finansieringsmodell

En viktig förutsättning för inrättandet av ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten var att riksdagen inte skulle behöva besluta om verksamheten genom årlig budgetreglering eftersom systemet skulle bära sina egna kostnader. För att riksdagens intentioner ska nås får systemet för inkomstgrundad ålderspension inte subventionera annan verksamhet inom Pensionsmyndigheten. På motsvarande sätt får inte andra förmånsslag subventionera verksamhet som avser inkomstgrundad ålderspension.

Pensionsmyndighetens verksamhet kan något förenklat delas i tre områden, ålderspension som i sin tur delas i inkomst-/tilläggs pension (finansiering via AP-fonderna/inkomstpensionen) och premiepension (finansiering via Premiepensionsfonderna/premiepensionen), samt övriga pensionsrelaterade förmåner såsom garantipension, bostadstillägg och efterlevandepension (finansiering via förvaltningsanslaget/statsbudgeten).

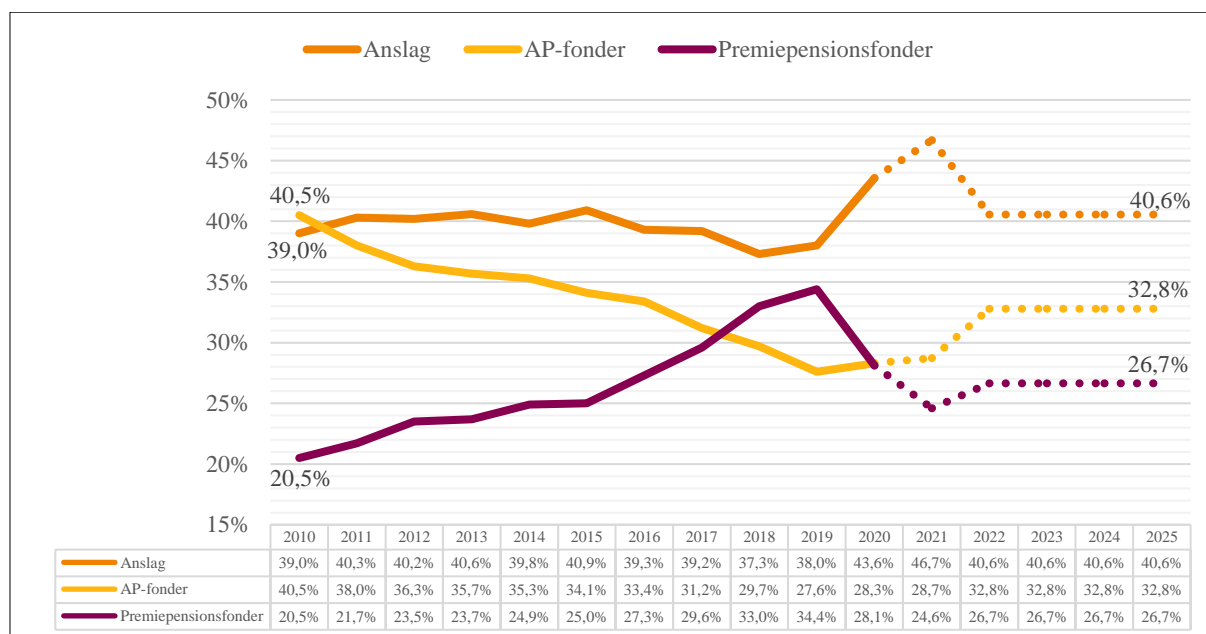
Beräkningen av Pensionsmyndighetens administrationskostnader grundar sig på självkostnadsprincipen och att varje del av verksamheten ska bära sin andel av myndighetens totala kostnader, inklusive administrativa stödfunktioner. Både i ekonomisk redovisning och i budgetering tas hänsyn till att Pensionsmyndighetens verksamhet innefattar ovanstående tre resultatområden. Det innebär att intäkter och samtliga kostnader för resultatområdena särredovisas och att över- och underskott redovisas.

Enligt Pensionsmyndighetens modell för kostnadsfördelning belastar administrationskostnader så långt som möjligt omgående rätt finansieringskälla eftersom kostnader ofta kan härledas direkt till en specifik förmån/pensionsprodukt, via till exempel tidredovisning och kontering av fakturor. På detta sätt fördelas därmed den övervägande delen

av verksamhetens kostnader direkt mot rätt finansieringskälla. Den procentuella fördelningen mot de olika finansieringskällorna utifrån beräkning av den direkta fördelningen används för att fördela resterande kostnader. Detta för att kostnadsfördelningen totalt ska spegla verksamheten på bästa sätt.

De naturliga svängningarna inom ramen för vår verksamhet, som till exempel kan komma av tillfälliga insatser inom något område eller förmån, gör att proportionerna för belastningen mot de olika finansieringskällorna ständigt varierar. Detta gör i sin tur den tredelade finansieringsmodellen till en ständig utmaning som trots omfattande beräkningar vid verksamhetsplaneringen och noggrann uppföljning av kostnadsutfallet blir svår att förutse. Utifrån analyser av tidigare utfall samt av verksamhetsplaner för de kommande åren, görs prognoser för fördelningen mellan finansieringskällorna. Denna kostnadsfördelning, som således är svår att prognostisera, används i beräkningarna i utgiftsprognoser, Budgetunderlag samt i framställan om avgiftsuttag.

Figur 8 Utfall/prognos per finansieringskälla

Förvaltningsanslagets andel har legat relativt fast sedan myndighetsstarten och beräknas efter en tillfällig topp 2020-2021, i samband med införandet av inkomstpensionstillägget, åter stabiliseras kring en andel på ca 40 procent av myndighetens totala kostnader.

AP-fondernas minskande andel sedan myndighetsstarten beror främst på de inledningsvis höga avskrivningskostnaderna för inkomstpensionssystemen som byggdes runt sekelskiftet trappats av och slutavskrivits runt 2015. När nu ersättningssystem för administration av inkomstpension ska nyutvecklas beräknas AP-fondernas andel av den totala finansieringen öka något.

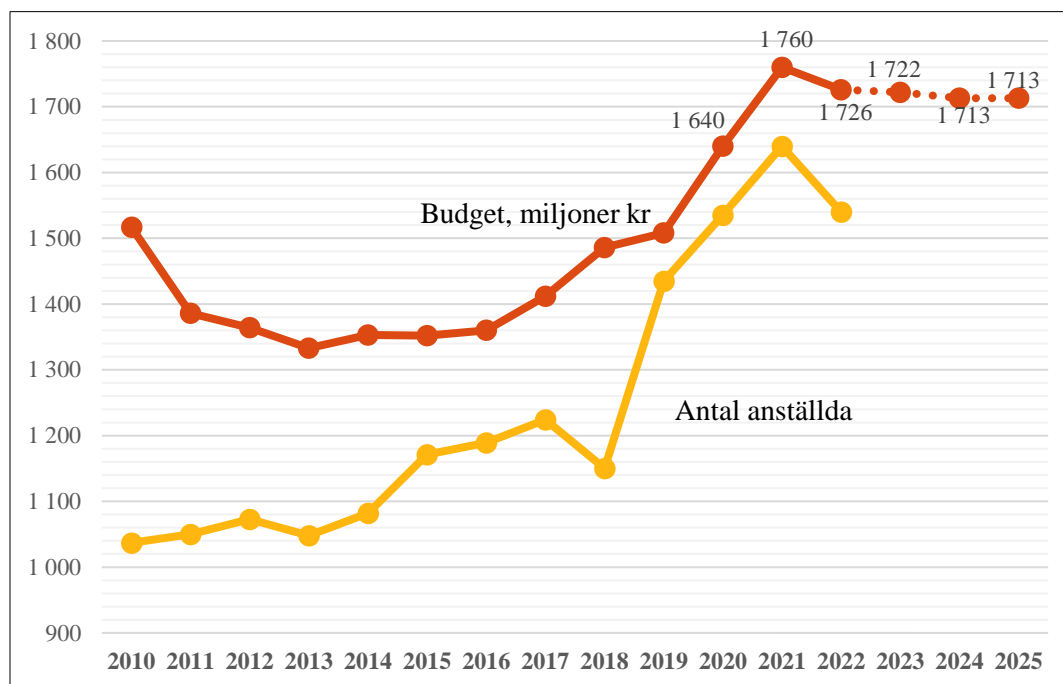
De senaste årens särskilda händelser på fondtorget har från 2016 under en period genererat en förskjutning av verksamheten mot premiepensionssystemet vilket ökat finansieringsbehovet från premiepensionsfonderna. För inkomst- och tilläggs pension (AP-fonderna) är volymerna relativt oförändrade medan garantipensionen (anslag) visar på minskade volymer framöver. Andelen av myndighetens verksamhet som är finansierad via anslag hålls dock fortsatt av uppe av det nya Inkomstpensionstillägget.

Samtliga dessa förutsättningar bedöms påverka kostnadsfördelningen framöver. Planerade förändringar av inriktningen och särskilda satsningarna för verksamheten de närmaste åren kan också de komma att påverka proportionerna mellan våra finansieringskällor.

Kostnadsutveckling

Pensionsmyndigheten arbetar ständigt med att utveckla verksamheten och styra resurserna till prioriterade områden. Samtidigt har såväl våra målgrupper som vårt uppdrag successivt vuxit. Över tid förskjuts även verksamheten och insatserna mellan olika pensionsförmåner vilket då även påverkar finansieringsbehovet från våra tre finansieringskällor.

Figur 9 Total budgetnivå 2010-2025 samt antal anställda

Införandekostnader för det nya inkomstpensionstillägget tillsammans med tillfällig medelförstärkning för bostadstilläggshanteringen ökade Pensionsmyndighetens budgetnivå kraftigt under 2020 och 2021. Från 2022 beräknas myndighetens budget ligga på en stabil nivå något högre än 2020, dvs. en något högre nivå än före införandet av den nya förmånen inkomstpensionstillägg. Uppgifterna 2022-2025 avser beräkningar utifrån BP22 och visar förutsättningarna utan extra medelstilldelning.

I avgiftsuttaget ur premiepensionssystemet för 2022 ingår utöver medel för myndighetens ordinarie administration dessutom medel för genomförande av förslaget om Fondtorgsnämnd med 80 miljoner kronor i enlighet med beräkningarna i Pensionsmyndighetens tidigare remissvar. Dessa medel är avsedda att säkerställa finansieringen av ett eventuellt genomförande av förslaget om en Fondtorgsnämnd och kommer användas om behov uppstår. Dessa 80 miljoner kronor ingår därför inte i prognoser och beräkningar i detta Budgetunderlag.

Pensionsmyndigheten, ytterligare resursbehov

Nedan följer en sammanställning av Pensionsmyndighetens ytterligare resursbehov, tillika äskande om ytterligare medel. Som framgår av tabellerna är anslagsbehovet stort redan från 2022. Äskade medel är beräknade utifrån i dagsläget bästa kunskap för att uppfylla

myndighetens uppdrag. Tidpunkt för och omfattning av eventuellt medelstillskott är avgörande för hur verksamheten under 2022 prioriteras. Verksamhetsbehov som inte kan tillgodoses under 2022 kommer att skjutas framåt i tiden. Som ett komplement till anslagsäskandet 2022 ses därför en möjlighet till utökat anslagssparande till 2023 som nödvändigt, till i storleksordningen 250 miljoner kronor om hela anslagsäskandet 2022 skulle bifallas.

Täckning för de avgiftsfinansierade delarna kan erhållas via justering av avgiftsuttag över tid då de beslut om avgiftsuttag som regeringen årligen beslutar reglerar tidigare års uppkomna över- eller underskott.

Tabell 21 Pensionsmyndigheten, ytterligare resursbehov

Finansieringsbehov, 1000-tal kronor	2022	2023	2024	2025
Allmän pension - Handläggning, telefoni och återkrav	18 750	63 750	41 250	33 750
Bostadstillägg - Handläggning, telefoni och återkrav	22 500	45 000	45 000	33 750
Bostadstillägg - Balansavarbetning	30 000	60 000	60 000	37 500
Kundnära	12 750	27 000	27 000	27 000
Informationsuppdraget	0	16 000	20 000	25 000
Livscykelhantering	0	7 000	9 000	30 000
Linjekostnader NextGen	0	45 000	72 000	97 000
Garantitillägg - IT	38 000	44 000	37 000	37 000
Garantitillägg - Ärendehantering	202 000	126 000	126 000	126 000
Garantitillägg - Övrigt myndighet	17 000	14 000	14 000	14 000
Garantipension - Ändrad exporträtt	60 000	0	0	0
Summa	401 000	447 750	451 250	461 000

Tabell 22 Pensionsmyndigheten, finansiering av ytterligare resursbehov

Fördelning per finansieringskälla, 1000-tal kronor	2022	2023	2024	2025
Totalt resursbehov	401 000	447 750	451 250	461 000
Varav Anslagsmedel	376 588	332 823	330 268	312 173
Varav AP-fonder/Inkomstpension	22 200	99 040	102 120	124 240
Varav Premiepensionsfonder/Premiepension	2 213	15 888	18 863	24 588

Tabellen nedan visar en jämförelse mellan föreslagna medel i BP22 och vårt beräknade faktiska medelsbehov åren 2022-2025. Av denna framgår beräknad underfinansiering totalt samt per finansieringskälla.

Tabell 23 Totala administrationskostnaderna – Jämförelse mellan föreslagna medel i BP22 och faktiskt medelsbehov. Beloppen i 2022 års priser. 1000-tal kronor

	BP22, 2022	PMy, 2022	+/-	BP22, 2023	PMy, 2023	+/-	BP22, 2024	PMy, 2024	+/-	BP22, 2025	PMy, 2025	+/-
Tot	1 726 000	2 127 000	-401 000	1 722 000	2 169 750	-447 750	1 713 000	2 164 250	-451 250	1 713 000	2 174 000	-461 000
A	700 000	1 076 588	-376 588	696 000	1 028 823	-332 823	687 000	1 017 268	-330 268	687 000	999 173	-312 173
AP	566 000	588 200	-22 200	566 000	665 040	-99 040	566 000	668 120	-102 120	566 000	690 240	-124 240
PP	460 000	462 213	-2 213	460 000	475 888	-15 888	460 000	478 863	-18 863	460 000	484 588	-24 588

Övriga överväganden

I enlighet med aktuella direktiv och uppdrag pågår arbetet med att förbereda att den nya Fondtorgsnämnden kan starta sin verksamhet den 1 juni 2022.

Pensionsmyndighetens bedömning är att värskapet för Fondtorgsnämnden i sig bör vara kostnadsneutralt i längden. Inledningsvis, så länge de avgifter som Fondtorgsnämnden tar in från fondbolag inte täcker nämndens kostnader, kommer de första årens underskott att påverka Pensionsmyndighetens nyttjande av räntekontokredit. I dagsläget gör Pensionsmyndigheten bedömningen att befintlig räntekontokredit är tillräcklig för innevarande år. Myndigheten noterar även att Pensionsmyndigheten låneram för investeringar höjts från 2022 för att täcka behov av it-utveckling avseende Fondtorgsnämndens verksamhet. För åren 2023-2025 framgår behov av räntekontokredit och låneram för investeringar till följd av Fondtorgsnämnden i kapitlet om administrationskostnader och finansieringsbehov längre fram i detta Budgetunderlag.

I Budgetunderlaget tar Pensionsmyndigheten inte upp följande områden bland de ekonomiska konsekvenserna där underlag och beräkningar i olika omgångar redan lämnats eller där förutsättningar för beräkningar saknas:

- Garantipensionsutredningen
- Beloppsgräns för att utreda återkrav
- Ny utbetalningsmyndighet

Myndigheten avser att återkomma med ytterligare underlag om och när eventuella införanden konkretiseras.

Administrationskostnader och investeringsbehov

Beräkningarna i detta avsnitt är anpassade till de medelnivåer som aviseras i BP22. Det utökade medelsbehov som redogjorts för i avsnittet *Pensionsmyndigheten, ytterligare resursbehov* ingår således inte.

Administrationskostnader

Tabellen visar Pensionsmyndighetens kostnader för administration.

Tabell 24. Administrationskostnader, tkr i 2022 års prisnivå

	2021 Budget	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
Intäkter	-28 000	-30 000	-29 000	-30 000	-30 000	-30 000
Personalkostnader	1 011 000	989 000	1 002 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Lokalkostnader	54 000	51 000	53 000	55 000	49 000	50 000
Övriga driftskostnader	362 000	325 000	358 000	358 000	345 000	329 000
Samarbete med FK och SSC	261 000	262 000	234 000	254 000	254 000	254 000
Avskrivningar och räntor	94 000	86 000	108 000	85 000	95 000	110 000
Totalt	1 754 000	1 683 000	1 726 000	1 722 000	1 713 000	1 713 000

De totala kostnaderna sjunker. Detta till följd av att tillfälliga medelsförstärkningar för införande av inkomstpensionstillägg samt för bostadstilläggshantering under 2021 bortfaller.

Kostnader för lokaler

Pensionsmyndighetens lokaler är moderna, ljusa, trevliga och erbjuder en hälsofrämjande arbetsmiljö. Lokalerna är kostnads- och energieffektiva samt till största del belägna utanför centrallägen.

Under 2021 lämnade myndigheten en lokal på Hornbruksgatan i Stockholm och lade till en mindre lokal i anslutning till befintliga lokaler på Hornsgatan. Detta medför en besparing på ca 10 miljoner kronor för avtalsperioden september 2021 till september 2024.

2023 flyttar myndigheten sin verksamhet i Luleå till nya lokaler i området Science park. Detta för att komma närmare universitet, näringsliv och andra myndigheter som ett steg i vår strategi att etablera en så kallad Govtechhub, dvs. en utökad samverkan mellan innovativa företag och offentlig sektor. Den nya lokalen beräknas rymma mångt fler medarbetare än tänkt, då arbetssätten i och med pandemin har förändrats.

Två års erfarenhet av hemarbete har påverkat vårt arbetssätt och förväntningarna hos våra medarbetare och de vi vill attrahera. I mätningar från våren 2021 uppgav 87 procent av medarbetarna att de skulle vilja jobba hemifrån minst 1 dag/vecka. Majoriteten ville jobba

hemifrån 2-3 dagar/vecka. Vetskapen om att det går att jobba på distans har skapat nya arbetssätt och Pensionsmyndigheten möjliggör distansarbete genom att erbjuda hemarbetsplatser till samtliga medarbetare. Allt detta sammantaget gör att lokalstrukturen behöver ses över. Flera hyresavtal går att säga upp alternativt omförhandlas under 2022-2025 vilket kommer att övervägas för att myndigheten ska ha en anpassad och kostnadseffektiv lokalstruktur.

Ett projekt kommer att tillsättas under 2022 för att utreda var och hur vi ska arbeta på Pensionsmyndigheten vilket ska resultera i en ny lokalstrategi.

Under 2022 ska den nya myndigheten Fondtorgsnämnden etableras i nya lokaler i Pensionsmyndighetens regi i Botkyrka. Kostnaderna kommer att belasta Fondtorgsnämnden.

Tabell 25. Kostnader för lokaler, tkr i 2022 års prisnivå

	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
	51 000	53 000	55 000	49 000	50 000

Finansiering av administrationskostnaderna

Administrationen vid Pensionsmyndigheten finansieras i huvudsak genom anslag, avgifter från Första – Fjärde AP-fonderna och avgifter från Premiépensionsfonderna. En mindre del av verksamheten finansieras från övriga fonder och avgiftsintäkter.

Tabellen som följer avser den del av anslag och avgiftsinkomster som ska täcka Pensionsmyndighetens egna löpande administrationskostnader inklusive kostnader för tjänster tillhandahållna av Försäkringskassan och utgör därmed Pensionsmyndighetens förslag till finansiering åren 2023-2025 i 2022 års prisnivå.

Tabell 26. Finansiering av administrationskostnader, tkr i 2022 års prisnivå

	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
Förvaltningsanslag	778 000	700 000	696 000	687 000	687 000
AP-fonderna	499 000	566 000	566 000	566 000	566 000
Premiépensionsfonderna	403 000	460 000	460 000	460 000	460 000
Övriga intäkter	3 000				
Totalt	1 683 000	1 726 000	1 722 000	1 713 000	1 713 000

Övriga intäkter 2021 avser ett underskott inom avgiftsområdet för fondtorgsavgifter som dock täcks av tidigare års ackumulerade överskott.

Anslagsbehov

Förvaltningsanslaget ska täcka den del av administrationen som avser de anslagsfinansierade förmånerna, i huvudsak garantipension, inkomstpensionstillägg, bostadstillägg, äldreförsörjningsstöd och efterlevandepensioner.

Tabell 27. Förvaltningsanslag, tkr i 2022 års prisnivå

2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
778 000	700 000	696 000	687 000	687 000

Anslagsnivån motsvarar anvisad respektive aviserad nivå i BP22.

Anslagskredit på ramanslag

Pensionsmyndigheten ska lämna förslag till anslagskreditens storlek under de år budgetunderlaget avser. Tabellen nedan redovisar en anslagskredit motsvarande tre procent av aviserat förvaltningsanslag i BP22.

Tabell 28. Förslag till anslagskredit, tkr i 2022 års prisnivå

2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
54 431	21 007	20 880	20 610	20 610

Om garantitillägget inte beslutas saknar det nedlagda arbete inom it-utveckling som måste göras under första halvåret nytta. Upptagna investeringslån i Riksgälden måste då återbetalas och kostnadsföras hos Pensionsmyndigheten under 2022. Pensionsmyndigheten saknar finansiering om en sådan kostnad skulle uppstå. En utökad anslagskredit som kan avarbetas över tid ses i detta sammanhang som en nödvändig dellösning för myndighetens finansiering 2022 om denna situation skulle uppstå.

Verksamhetsinvesteringar och låneram (7 kap 1 § budgetlagen)

Pensionsmyndighetens bedriver en it-intensiv verksamhet och avsätter årligen en ram för utvecklingsarbete på närmare 200 miljoner kronor. Vi bedömer att i genomsnitt cirka 90 procent av ramen används för att bygga immateriella tillgångar, och därmed lånefinansieras, och resterande avser sådant arbete, exempelvis förstudier, som kostnadsförs direkt.

De materiella investeringarna utgörs främst av löpande utbyte av datorer samt anskaffning av inventarier.

Beräkningarna i detta avsnitt inkluderar behov avseende myndighetens uppdrag att förbereda för Fondtorgsnämnden samt Garantitillägget.

I enlighet med aktuellt regelverk för hur myndigheterna ska lämna information om investeringar i Budgetunderlaget rapporteras uppgifterna i tabellerna i detta avsnitt även i informationssystemet Hermes.

Tabell 29. Verksamhetsinvesteringar, tkr i 2022 års prisnivå

	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
Immateriella investeringar					
Datasystem, rättigheter m.m.	159 831	187 000	177 000	172 000	167 000
Materiella investeringar					
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	6 743	20 000	40 000	17 000	17 000
Byggnader, mark, annan fast egendom					
Övriga verksamhetsinvesteringar					
Summa verksamhetsinvesteringar	166 574	207 000	217 000	189 000	184 000
Finansiering					
Lån i RGK					
Summa verksamhetsinvesteringar	166 574	207 000	217 000	189 000	184 000

Enskilda immateriella verksamhetsinvesteringar överstigande 20 miljoner kronor ska enligt förordning redovisas särskilt i Budgetunderlaget. Nedan följer en sammanställning.

Tabell 30. Särskild information om verksamhetsinvesteringar, tkr i 2022 års prisnivå

	Totalt	Ack Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025-åååå Beräknat
Verksamhetsinvesteringar per objekt						
Nya förmånssystem (IPT/NextGen)	713 000	248 000	45 000	135 000	135 000	150 000
Garantitillägg	90 000	0	90 000	0	0	0
Fondtorgsnämnd	51 000	0	21 000	15 000	10 000	5 000
Summa utgifter för investeringar	854 000	248 000	156 000	150 000	145 000	155 000
Finansiering						
Lån i RGK	854 000	248 000	156 000	150 000	145 000	155 000
Summa finansiering	854 000	248 000	156 000	150 000	145 000	155 000
Varav investeringar i anläggningstillgångar						
Datasystem, rättigheter m.m.	854 000	248 000	156 000	150 000	145 000	155 000
Maskiner och inventarier	0	0	0	0	0	0
Summa investeringar i anläggningstillgångar	854 000	248 000	156 000	150 000	145 000	155 000

Vi gör bedömningen att behovet av nyupplåning för investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar kommer att ligga på en fortsatt relativt hög nivå även efter 2025.

Tabell 31. Låneram och ränteutgifter, tkr i 2022 års prisnivå

	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
IB lån i Riksgäldskontoret	453 323	521 276	620 276	752 276	846 276
Nyupplåning	157 990	207 000	217 000	189 000	184 000
Amorteringar	90 037	108 000	85 000	95 000	110 000
UB lån i Riksgäldskontoret	521 276	620 276	752 276	846 276	920 276
Beslutad/föreslagen låneram	600 000	724 000	800 000	850 000	925 000
Ränteutgifter	0	2 854	6 863	7 993	8 833
Finansiering av räntor och avskrivningar*					
<i>Förvaltningsanslaget</i>	36 516	44 958	37 256	41 770	48 194
<i>AP-fonderna/Inkomstpensionen</i>	29 525	36 352	30 124	33 774	38 968
<i>Premiepensionsfonderna/premiepensionen</i>	23 996	29 544	24 483	27 449	31 670

*För fördelning på finansieringskällor 2022-2025 används proportionerna från prognostiserat utfall 2022.

De årliga utgifterna för *Nya förmånssystem (/NextGen)* hålls ned av en förlängd avskrivningsperiod och på bekostnad av en höjd låneram. Investeringarna har ökat kraftigt från 2020 samtidigt som amorteringarna ökar måttligt vilket även det spår på behovet av låneram.

Kredit på räntekonto i Riksgälden (7 kap 4 § budgetlagen)

Pensionsmyndighetens räntekontokredit används för att finansiera rörelsekapital till myndighetens verksamhet som helhet, det vill säga som kreditutrymme för de löpande administrationskostnader avseende samtliga finansieringskällor. Behovet av kreditutrymme avseende administrationskostnaderna har vi sedan myndighetsstarten skattat till 10 procent av den totala kostnaden vilket vi också getts utrymme för i den kreditram som framgår av regleringsbrevet. Krediten har för detta ändamål endast använts marginellt.

Konstruktionen av avgiftsuttaget ur premiepensionssystemet, med årligt avgiftsuttag i maj månad, medför att krediten på räntekontot används till premiepensionens administrationskostnader under årets första månader fram till avgiftsuttaget. Under andra halvåret inverkar avgiftsuttaget i maj positivt på saldot på räntekontot. Krediten används även för Skatteverkets, Kronofogdens och Statens servicecenters administrationskostnader avseende premiepension, vilka ingår i det årliga avgiftsuttaget Pensionsmyndigheten gör i maj, och som vi överför till dessa myndigheter månadsvis i tolfte delar.

I föreslagen räntekontokredit nedan ingår det behov som uppstår på Pensionsmyndigheten innan dess Fondtorgsnämnden uppnår full kostnadstäckning. Även med beaktande av behov avseende Fondtorgsnämnden bedöms kreditanvändningen innevarande år rymmas inom i regleringsbrevet för 2022 villkorad räntekontokredit uppgående till 380 miljoner kronor.

Räntekontokrediterna får användas för att finansiera rörelsekapital till Pensionsmyndighetens verksamhet som helhet och till premiepensionssystemet fram till tidpunkten för avgiftsuttaget. Avgiftsuttag från premiepensionskonton görs en gång per år, i maj. Under 2021 uppgick maximalt nyttjad kredit till 187 miljoner kronor.

Den 31 december 2021 var räntekontosaldot 163 miljoner kronor. Det fanns då ett överskott av likvida medel när det gäller administrationen av inkomstpension med 42 miljoner kronor och när det gäller anslagsfinansierad verksamhet med 59 miljoner kronor. Överskott av likvida medel när det gäller finansiering av premiepensionssystemet uppgick till 62 miljoner kronor. Räntekontosaldot består av rörelsekapital för verksamheten samt i förekommande fall överskott från tidigare år avseende administration av inkomstgrundad pension.

Förslag till kredit på räntekonto i Riksgälden framgår av följande tabell.

Tabell 32. Förslag till räntekontokredit, tkr i 2022 års prisnivå

	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
Premiepensionen, administrationen	191 667	191 667	191 667	191 667
Premiepensionen, ersättning till andra mynd.	28 040	29 423	29 850	29 929
Anslag, administrationskostnad	70 000	69 600	68 700	68 700
AP-fonder, administrationskostnad	56 600	56 600	56 600	56 600
Fondtorgsnämnden	36 491	64 350	60 101	32 844
Beräknat max nyttjande av räntekontokredit	382 797	411 639	406 918	379 740
Beslutad/föreslagen räntekontokredit	350 000	430 000	430 000	400 000

Föreslagen räntekontokredit utgörs av beräknat maximalt utnyttjande ökat med 5 procent.

I beräknat max nyttjande av räntekontokredit 2022 har behov avseende Fondtorgsnämnden nu lagts till den schematiska beräkningen av kreditbehov. Med utgångspunkt i ingående balans på räntekontot från 2021 bedöms dock beslutad räntekontokredit för 2022 vara tillräcklig.

Särskild kredit för fondhandeln (7 kap 6 § budgetlagen)

Om handelskrediten

Handelskrediten är det samlade kreditutnyttjandet för fondhandeln. Kreditutnyttjandet regleras utifrån ett toppkonto, där Pensionsmyndighetens olika konton för fondhandel, utländska valutakonton och buffertkonto ingår. Från 2022 är den totala krediten bestämd till 11 miljarder kronor efter att ha varit oförändrat 8 miljarder kronor de senaste sex åren. Enligt tidigare diskussion med Riksgälden är Pensionsmyndighetens uppfattning att kreditkostnaden är låg, både gällande kreditlöftet samt eventuellt utnyttjande.

Varför handelskrediten finns

Grunden i kreditbehovet består i att Pensionsmyndigheten för spararnas bästa vill hålla deras premiepensionsmedel kontinuerligt investerade i fonder. En kontinuerlig investering uppnås genom att köp och sälj vid ett fondbyte sker parallellt. Eftersom likviden för köp generellt ska erläggas före det att likviden för en försäljning erhålls, så uppstår härvid ett likvidbehov. Detta likvidbehov tillgodoses med fondhandelns kreditutnyttjande. Parallella köp/sälj är inte helt ovanligt på marknaden utan tillämpas på flera fondplattformar. För det fall kredit saknas måste handeln skjutas upp, vilket innebär att kunden som önskar byta fonder inte är investerad i någon fond och inte exponerad mot värdepappersmarknaden.

Att inte vara exponerad mot värdepappersmarknaden kan potentiellt få negativa effekter för den enskilde. Åtskilliga studier har visat att majoriteten av avkastningen på ett år, kommer på ett fåtal av årets dagar. Det är därför av stor betydelse att vara investerad så många dagar som möjligt. Även om man beaktar snittavkastning under ett helår så blir avkastningen i kronor per dag väsentlig för premiepensionssystemet som helhet. Dessa anledningar ger således en stor nytta för spararen att kontinuerligt vara investerad på fondmarknaden, vilket förutsätter att kredit för fondhandeln är tillgänglig. En alternativ lösning skulle vara att avskaffa parallellhandeln (och kreditbehovet). En sådan lösning skulle innebära markanta negativa implikationer för premiepensionsspararna. Det skulle även krävas en omarbetning av Pensionsmyndighetens handelsmodell, vilket är mycket komplicerat, tidsödande och kostsamt.

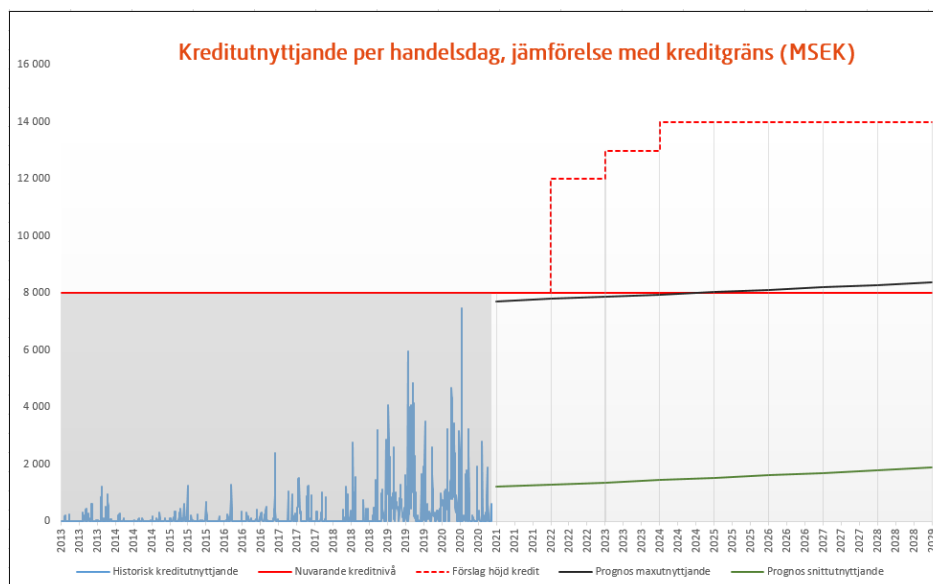
Historiskt kreditutnyttjande och prognos

För att fastställa framtida behovet av en kreditlimit prognostiseras fondhandelns storlek och utveckling. Pensionsmyndigheten ser en fortsatt ökad snittbehållning per sparare och ökad fondhandel. Allt annat lika, så måste därför handelskrediten höjas kontinuerligt.

Nedan graf visar en bild över det historiska kreditutnyttjandet. Det är en överblick över de åtta senaste åren. Grafen visar att kreditutnyttjandet ökat markant sedan 2019, efter att under lång tid varit på betryggande avstånd från kreditgränsen.

Den streckade linjen indikerar behovet av höjd kreditgräns som återställer en säkerhetsmarginal till myndighetens prognosticerade behov av kredit.

Figur 10 – Kreditutnyttjande per handelsdag, jämförelse med kreditgräns

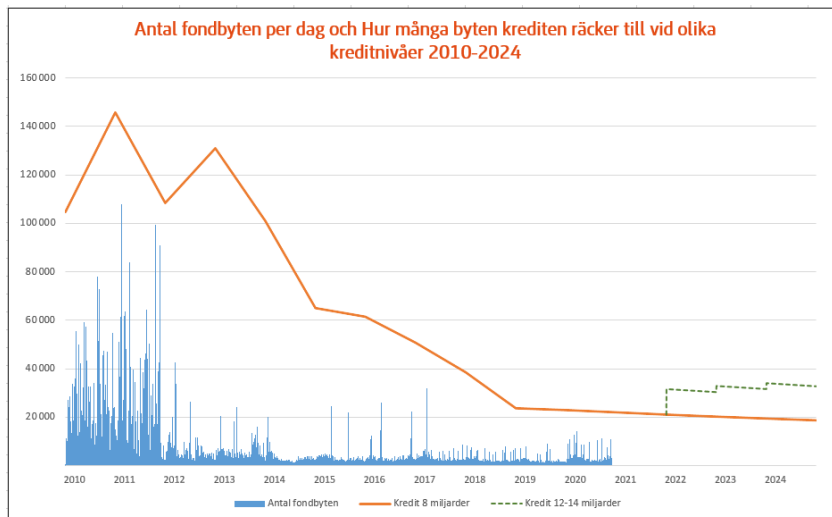
Servicenivån inom fondhandeln

Förutom att utvärdera vad som är en lämplig kreditnivå ur ett finansiellt synsätt, så ser myndigheten det även utifrån ett behov för fondhandelns kapacitet. Nivån på krediten är en av många faktorer som utgör myndighetens servicenivå, dvs. möjligheten att erbjuda kunderna en parallell handel och en möjlighet att få en exponering mot värdepappersmarknaderna utan avbrott. Kreditnivån begränsar indirekt hur många fondbyten som kan utföras under en dag.

Totalt förvaltad kapital i fondförsäkringen har ökat väldigt kraftigt senaste 10 åren, från 409 miljarder år 2010 till drygt 2 000 miljarder år 2021. Den kraftiga ökningen har två orsaker, den positiva historiska avkastningen och en infasning av sparare i systemet. Fler nya sparare tillkommer än avlider, eftersom premiepensionen är en relativt ny produkt.

Idag klarar Pensionsmyndigheten av drygt 24 000 fondbyten på en dag, om inte kreditnivån ska överskridas. Denna nivå har minskat kraftigt senaste 10 åren eftersom snittbeloppet för kontobehållning har ökat markant.

Figur 11 – Antal respektive möjliga fondbyten vid olika kreditnivåer

De ungefär 24 000 snittfondbyten som kan hanteras på en dag, är på gränsen till en rimlig nivå.

En konstant bibehållen kreditnivå ger en framtida lägre servicegrad för Pensionsmyndighetens fondbyten, eftersom det då skulle innebära att myndigheten tvingas strypa fondhandeln enskilda dagar och därmed inte låta spararna göra fondbyten närhelst de så önskar. En sådan strypning innebär att man i systemet sätter ett antalstak för fondbyten en enskild dag och flyttar överskjutande fondbyten till nästkommande handelsdag. Det innebär i sin tur risk för minskad avkastning med lägre premiepension som följd.

Hantering av reformeringen av fondtorget

Den fortsatta reformeringen av fondtorget med en övergång till ett upphandlat fondtorg i den nya Fondtorgsnämndens regi kommer påverka kreditutnyttjandet i okänd omfattning. Det skulle kunna innebära högt kreditutnyttjande i en övergångsfas, beroende på hur bytet av fondtorg och avsluten hanteras. Nuvarande bedömning är dock att avslut av fonder på det nuvarande fondtorget inte ska påverka behovet av handelskrediten.

Sammanfattning

Pensionsmyndigheten gjorde under 2020-2021 en utvärdering av fondhandelns kreditutnyttjande där det bland annat konstaterades att den nuvarande kreditramens storlek inte har följt med utvecklingen av fondhandeln och premiepensionens storlek. Som en följd av denna har handelskrediten höjts från 8 miljarder kronor till 11 miljarder kronor från 2022. I Pensionsmyndighetens tidigare utredning med förslag till höjd handelskredit beskrevs ett fortsatt indikativt behov höjd handelskredit för att följa utvecklingen av fondhandeln och premiepensionens storlek. Beräknat behov av fortsatt höjd kreditnivå framgår nedan.

Tabell 33. Särskild kredit för fondhandeln

2022 Beslutad	2023 Förslag BP22	2024 Beräknat	2025 Beräknat
11 000 000	12 000 000	13 000 000	14 000 000

Avgiftsuttag ur AP-fonderna och Premiepensionsfonderna

Enligt socialförsäkringsbalken ska kostnaderna för förvaltningen av inkomstpension och tilläggs pension finansieras inom försäkringen för dessa förmåner. Kostnaderna för skötsel av premiepensionssystemet ska täckas genom avgifter som dras från pensionsspararnas premiepensionskonton.

I instruktionen för Pensionsmyndigheten anges att Pensionsmyndigheten varje år ska lämna en samlad redogörelse och en framställan om ersättning för administrationen av inkomstpension, tilläggs pension och premiepension. Redogörelsen ska innefatta de kostnader som berörda myndigheter har haft för administrationen av ålderspensionssystemet. Berörda myndigheter är Pensionsmyndigheten, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Statens servicecenter. Ett inrättande av en Fondtorgsnämnd kan medföra ytterligare en aktör i denna hantering om någon del av nämndens verksamhet ska finansieras av spararkollektivet inom premiepensionssystemet.

Pensionsmyndigheten lämnar en samlad redogörelse dels i budgetunderlaget och dels i den framställan som lämnas till regeringen senast den 15 maj årligen.

Avgiftsuttag för administration av inkomst- och tilläggs pension (AP-fonderna)

Uppgifterna i tabellen nedan avser beräknat avgiftsuttag ur AP-fonderna för pensionsadministration.

Tabell 34. Avgiftsuttag ur AP-fonderna, tkr i 2022 års prisnivå

	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
Pensionsmyndigheten	483 022	576 485	581 437	566 000	566 000
Skatteverket	415 153	395 446	409 019	414 032	415 242
Kronofogdemyndigheten	10 724	6 976	7 653	8 459	8 459
Statens servicecenter	34 488	28 266	35 258	36 011	36 011

	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
Totalt	943 387	1 007 173	1 033 367	1 024 502	1 025 713

Avgiftsuttag för administration av premiepension

Uppgifterna i tabellen som följer avser beräknat avgiftsuttag ur premiepensionsfonderna avseende administrationen.

Tabell 35. Avgiftsuttag ur premiepensionsfonderna, tkr i 2022 års prisnivå

	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
Pensionsmyndigheten	536 417	445 187	460 000	460 000	460 000
Skatteverket	64 867	61 788	63 909	64 692	64 882
Kronofogdemyndigheten	1 676	1 090	1 196	1 322	1 322
Statens servicecenter	5 389	4 417	5 509	5 627	5 627
Totalt	608 349	512 482	530 614	531 641	531 830

Kostnader för myndigheter som ersätts från AP-fonderna och Premiepensionsfonderna
Avgiftsuttagen regleras löpande mot kostnadsutfallet.

Tabell 36. Kostnader myndigheter, tkr i 2022 års prisnivå

	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
Pensionsmyndigheten	902 116	1 026 000	1 026 000	1 026 000	1 026 000
Varav AP-fonderna	498 952	566 000	566 000	566 000	566 000
Varav Premiepensionsfonderna	403 164	460 000	460 000	460 000	460 000
Skatteverket	447 443	453 260	453 260	453 260	453 260
Varav AP-fonderna	386 978	392 009	392 009	392 009	392 009
Varav Premiepensionsfonderna	60 465	61 251	61 251	61 251	61 251
Kronofogdemyndigheten	9 781	9 781	9 781	9 781	9 781
Varav AP-fonderna	8 459	8 459	8 459	8 459	8 459
Varav Premiepensionsfonderna	1 322	1 322	1 322	1 322	1 322
Statens servicecenter	39 877	32 683	40 767	41 638	41 638
Varav AP-fonderna	34 488	28 266	35 258	36 011	36 011
Varav Premiepensionsfonderna	5 389	4 417	5 509	5 627	5 627

www.pensionsmyndigheten.se

